MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

Cilt: 10 — 27 EKİM 1947 — SAYI: 457

YÖNETMELİKLER:

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 3/7
Karar tarihi: 22/VIII/1947

ÖZET: Orta Sanat okullariyle Sanat Enstitülerine paralel pratik sanat okulları açılması h.

Erkek Orta Sanat okullariyle Sanat Enstitülerinde teorik derslerden başarı gösteremiyerek okuldan ayrılmak mecburiyetinde kalan sanata meraklı öğrencilerle orta okullardan belgeli veya ilk okul mezunu olup da bir sanat elde etmek istiyen öğrencileri yetiştirmek üzere orta sanat okulları ve sanat enstitüleri sınıflarına paralel, baremde bir derece tazammun etmiyen "Pratik Sanat Okulları" açılması hakkındaki Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü teklifi uygun görülmüş ve bağlı yönetmelik ve programlara göre bu okulların açılmasının Bakanlık Yüksek Makamının tasvibine sunulması kararlaşmıştır.

Uygundur
22/VIII/1947
Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

PRATİK SANAT OKULU YÖNETMELİĞİ

Genel maddeler:

Madde 1 — Pratik sanat okulu, en az beş sınıflı ilk okulu bitiren ve sanata heveslı olan gençleri pratik işçi yetiştirmek amacını güder. Okulda, daha ziyade atelye çalışmalarına önem verilir.

Madde 2 — Okul iki dönemden ibarettir. Birinci dönemin süresi üç yıl; ikinci dönemin süresi, birinci dönemin üstünde iki yıldır.

Madde 3 — Birinci dönemin birinci sınıfında erkek orta sanat okullarının birinci sınıfın müfredat proğramı uygulanır.

Birinci dönemin ikinci, üçüncü sınıflariyle ikinci dönemin dördüncü ve beşinci sınıflarında sadece sanat ve meslek resmî dersleri vardır. Bu sınıflarda öğrencilerin genel kültürü, konferanslarla sağlanır. Atelye çalışmasiyle meslek resmî ve konferansların konuları ve bunların haftalık ders saatleri müfredat programı ile belirtilir.

Madde 4 — Pratik sanat okulunun derecesi yoktur.

Madde 5 — Pratik sanat okullarının nerelerde ve hangi sanatlar için açılacağını Bakanlık tâyin eder.

KAYIT VE KABUL ŞARTLARI

Madde 6 — Pratik sanat okulunun:

I — Birinci sınıfına gireceklerin aşağıdaki şartları taşımaları lâzımdır:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b) En az beş sınıflı ilk okul mezunu bulunmak,

c) 17 yaşını doldurmamış olmak,

d) Sağlığı sanat öğrenimine elverişli bulunmak.

II — İkinci sınıfına gireceklerin:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı uyruğunda olmak.

b) Erkek Orta Sanat okulu veya orta okulun birinci sınıfında öğretim yılı sonuna kadar okumuş olmak ve devamsızlıktan sınıfta kalmamak veya bu sınıflardan belge almak (Erkek Orta Sanat okulunda atelye çalışmasından belge alanlar bu okula giremez).

c) 18 yaşını doldurmamış olmak.

d) Beşten aşağı ahlâk notu olmamak.

III — Erkek orta sanat okulunun üçüncü sınıfına geçmiş bulunanlarla bu sınıfta atelye çalışmasından belgeli duruma düşmemiş olanlar üçüncü sınıfa;

Erkek sanat enstitüsünün dördüncü veya beşinci sınıfına geçmiş olanlarla bu sınıflarda atelye çalışmasından belgeli duruma düşmemiş olanlar dördüncü sınıfa:

alınırlar.

Üçüncü sınıfa alınacakların 19 yaşını, dördüncü sınıfa alınacakların 20 yaşını bitirmemiş olmaları ve bu gibilerin ahlâk notunun beşten aşağı düşmemiş bulunması gereklidir.

Madde 7 — Durumu, altıncı maddenin her hangi bir fıkrasına uyan öğrenci, öğrenimine ara vermemiş ise kayıt ve kabul işleminde yaş kaydına bağlı tutulmaz.

Madde 8 — 6 ncı maddedeki şartları taşıyanların okula kaydolabilmesi için aşağıdaki belgeleri tam olarak okul yönetkesine vermesi lâzımdır.

a) Son öğrenim durumunu belirten vesikanın aslı (diploma, tasdikname veya belge)

b) Kimlik cüzdanı (örneği doldurularak okul yönetkesince onandıktan sonra aslı geri verilir)

c) Sağlık ve aşı kâğıdı (sağlık kâğıdı okul doktorundan; okul doktoru bulunmıyan yerlerde hükümet doktorundan alınır.)

d) 6×4,5 boyutunda başı açık ve öğrenciye yakışır tavırla önden çıkarılmış 8 fotoğraf.

e) Pullanmış ve üzerine veli adresi yazılmış 6 tane mektup zarfı.

f) Öğrenime ara vermiş olanlar için bu Süre içinde dışarıda ne ile uğraştıklarını gösterir belge.

Madde 9 — Okulda öğrenci kaydına 20 ağustos sabahı başlanır ve 30 eylûl akşamı son verilir.

Madde 10 — Yabancı uyruğunda olanların kaydı için Bakanlıktan izin alınır.

Madde 11 — Okula yazılmak için başvuran öğrenci, evvelâ aday defterine kaydedilir; okula devama başladıktan 15 gün sonra kaydı künye defterine işlenir.

DEVAM VE DİSİPLİN İŞLERİ

Madde 12 — Okula devam bütün gün mecburidir. Bir ders süresinin 3/4 ünü doldıracak kadar özürlü veya özürsüz devamı bulunmıyan öğrenci, yıl sonunda, sınıf geçme durumunu ne olursa olsun başarısız sayılır.

Madde 13 — Öğretim yılının devam süresi, atelye çalışmalarına başlandığı günden öğretim yılı sonuna kadar okulun açık bulunduğu günler sayılarak tesbit edilir.

Her ne sebeple olursa olsun açık bulunmadığı günler devam süresine katılmaz.

Madde 14 — Her öğrenci, okulun bulunduğu yerde oturan ve okulca kabul edilecek özellikleri taşıyan, öğrencinin eğitim ve öğretim işiyle ilgilenebilecek bir veli göstermeğe mecburdur.

Madde 15 — Sürekli olarak okula üç gün devam etmiyen ve bu hususta kabul edilir özür göstermiyen öğrencinin velisine bir tezkere yazılarak devamın sağlanması veya özürün belirtilmesi istenir. Bunu takibeden on gün içinde devam sağlanmadığı veya özür bildirilmediği takdirde öğrenci okuldan ayrılmış sayılır. Bu durum kendisine de yazılır. Bu gibiler, tekrar okumak isterlerse haklarında, genel kayıt ve kabul şartlarına göre işlem yapılır.

Madde 16 — Öğrencilerin disiplin işleri "orta okullar, liseler, şehir ilk öğretmen okulları ile meslekî ve teknik okulları disiplin yönetmeliği" ne göre yürütülür.

SINIF GEÇME

Madde 17 — Birinci sınıf öğrencilerinin sınıf geçme durumu "Erkek orta sanat, orta yapı okulları ile erkek sanat ve yapı enstitülerinin sınıf geçme ve bitirme imtihanları yönetmeliği" esaslarına göre tesbit edilir.

Madde 18 — İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin sınıf geçme durumu kanaat notlariyle ölçümlenir.

Öğretim yılı üç kanaat dönemine ayrılır:

Birinci kanaat dönemi: atelye çalışmasiyle meslek resmî dersinin başladığı günden 10 aralığa kadar.

İkinci kanaat dönemi: 11 aralıktan 10 marta kadar.

Üçüncü kanaat dönemi: 11 marttan atelye çalışmasiyle meslek resmi dersinin son bulduğu güne kadardır.

Madde 19 — Öğretmen her öğrenciye ait kanaat notunu, o öğrencinin kanaat dönemi içinde yaptığı işleri ve edinmesi lâzım gelen bilgi ve melekeyi gerektiği gibi kazanıp kazanmadığını dikkate alarak verir.

Madde 20 — Öğrencinin başarısı 10 esası üzerine verilen notla değerlendirilir. Not dereceleri şöyledir:

9—10 Pekiyi
7—8 İyi
5—6 Orta
3—4 Zayıf
1—2 Pekzayıf
0 Boş

Madde 21 — Öğretim yılı sonunda, öğrencinin sınıf geçebilmesi, atelye çalışmasiyle meslek resmî dersinden kazandığı sınıf geçme notunun en az beş tutmasiyle mümkündür.

Gerek atelye çalışmasının, gerekse meslek resmî dersinin sınıf geçme notu, bu derslerden üç kanaat döneminde kazanılan notların ortalamasıdır.

Madde 22 — Öğrenciye kesirli not verilmez. Notların ortalaması alınırken çıkan yarım veya yarımdan büyük kesirler bire tamamlanır. Yarımdan küçük olan kesirler dikkate alınmaz.

Madde 23 — Genel bilgi kazandırmak maksadiyle tertiplenen konferanslara öğrencilerin devamı mecburidir. Fakat öğrenciye konferanslardan not verilmez.

Madde 24 — Pratik sanat okulunda bütünleme imtihanı yoktur.

Madde 25 — Atelye çalışmasının sınıf geçme notu beşten az olan veya meslek resmî dersinden iki yıl üst üste sınıfta kalan öğrencinin okulla ilişiği kesilir.

BİTİRME İMTİHANLARI

Madde 26 — Üçüncü ve beşinci sınıflarda, 21 mayısta başlamak ve 25 mayısta sona ermek üzere atelye çalışmasından ve meslek resmi dersinden bitirme imtihanı yapılır. Öğrencinin bitirme imtihanına girebilmesi için önce bu derslerden başarılı sayılması lâzımdır.

Madde 27 — Bitirme imtihanları, okul müdürlüğünce seçilen en az üç kişilik bir komisyon tarafından yapılır.

Madde 28 — Bitirme imtihanlarında başarılı sayılmak için atelye çalışmasından ve meslek resmî dersinden en az beşer not alınmış olmak gerektir.

Madde 29 — Bitirme imtihanında başarı gösteren öğrenciye bitirdiği dönemin diploması verilir. Diplomanın derecesi, öğrencinin o dönem için deki sınıf geçme notlaiyle bitirme imtihanında kazanmış olduğu notların ortalamasına göre belirtilir.

Madde 30 — İlk girdiği bitirme imtihanında başarı gösteremiyen öğrenciye ertesi yılın bitirme imtihanı döneminde bir imtihan hakkı daha verilir. Bunda da başarı gösteremiyen öğrenciye, istediği takdirde, durumunu açıklıyan bir belge verilir.

Madde 31 — Pratik sanat okulunun birinci dönemini bitirenlerden erkek sanat okulu diplomasını almak istiyenlerle ikinci dönemini bitirenlerden erkek sanat enstitüsü diplomasını almak istiyenler, bu okul veya enstitünün bitirme imtihanlarına girebilirler. Bunların, bu imtihanları birbirini takibeden iki yılın bitirme imtihanlarında başarmaları gerekir.

İş ve araverme günleri, çalışma programı

Madde 32 — Pratik sanat okulunun birinci sınıfında, derslere erkek orta sanat okulunun birinci sınıfı ile birlikte başlanır ve bu sınıfla birlikte son verilir.

Çalışmalara:

İkinci ve dördüncü sınıflarda, 1 eylûlde başlanır, 30 haziranda son verilir.

Üçüncü ve beşinci sınıflarda ise 1 eylûlde başlanır, 10 mayısta son verilir.

Madde 33 — Okulda, dördü sabah ve dördü de öğleden sonra olmak üzere günde 8 ve cumartesi günleri 4 saat öğretim yapılır. Konferanslar bu süre içine sığdırılır.

Madde 34 — Yaz aravermesi dışında okulun araverme günleri şunlardır:

a) Haftanın resmî araverme günleri.

b) Cumhuriyet bayramı aravermesi (28 ekim öğleden sonra başlamak üzere 29 ve 30 ekim günleri)

c) Yıl başı aravermesi: (Her yıl aralık ayının 31. günü öğleden sonra ve ocak ayının birinci günü)

d) Ulusal Egemenlik bayramı: (22 nisan öğleden sonra 23 ve 24 nisan günleri)

f) Gençlik bayramı: (19 ve 20 mayıs günleri)

g) Zafer bayramı: (30 ağustos günü)

h) Şeker bayramı: (Üç gün)

i) Kurban bayramı: (Ddört gün)

j) Her mahallin kurtuluş günü,

ÇEŞİTLİ MADDELER

Madde 35 — Okuldan ayrılmak istiyen öğrenciye bir tasdikname verilir. (Örnek bu yönetmeliğin sonundadır.) Tasdikname alan öğrenci bununla başka bir pratik sanat okuluna yazılabilir. Ancak öğrencinin o yılın devam hakkını kazanabilmesi için tasdikmeyi aldıktan sonra, bir buçuk ay içinde, girmek istediği okula başvurması şarttır. Bu süreyi geçirenin o yıl kaydı yapılmaz ve ertesi yıl okula giriş hususunda hakkında genel kayıt ve kabul şartları uygulanır.

Madde 36 — Evli veya nişanlı olanlar okula öğrenci olarak kabul edilmez. Öğrenci iken evlenen veya nişanlananların okulla ilişiği kesilir.

Madde 37 — Öğrencilerin kıyafetleri sade, temiz, saçları normal bir şekilde kesilmiş olacaktır. Göze batan uygunsuz saç tuvaleti yapmaları, belli bazı zümrelerin kılık kıyafetini taklit etmeleri yasaktır.

TASDİKNAME

Pratik Sanat Okulunu terk eden öğrencinin 19 . .—19 . . öğretim yılındaki notları

Birinci kanaat : Atelye . . . . . Meslek resmi . . .
İkinci kanaat : İtelye . . . . . Meslek resmi . . .
Üçüncü kanaat : Atelye . . . . . Meslek resmi . . .

Sınıf geçme notu sonuç: Atelye . . . . . Meslek resmi . . .

. . . . . Pratik Sanat Okulu Müdürlüğü

Tasdikname numarası : . . . . . Fotoğraf
Tasdikname tarihi : . . . . . Fotoğraf
Devam ettiği günler : . . . . . Fotoğraf
Devam etmediği günler : . . . . . Fotoğraf
Hareket notu : . . . . . Fotoğraf

. . . . . Okulunun / Enstitüsünün . . . . . sınıftan aldığı . . . . . tarih ve numaralı . . . . . ile okulumuzun . . . . . sınıfına . . . . . tarihinde kaydedilmiş olan . . . . . sınıf . . . . . şubesi öğrencilerinden fotoğrafı yukarıya yapıştırılan . . . . . numaralı ve . . . . . oğlu . . . . . , doğumlu . . . . . ,
. . . . . ,
. . . . . ,
tarihinde okuldan ayrılmıştır.

Bu tasdikname ancak, pratik sanat okulları için geçerlidir.

Müdür yardımcısı Müdür Pul Mühür

Bu tasdikname üç nüsha olarak tanzim elilir. Birinci nüshası okullaki dosyasında, ikinci nüshası öğrencinin dosyasında saklanır, üçüncü nüshası da öğrenciye verilir.

PRATİK SANAT OKULU

MÜFREDAT PROĞRAMI

1947

PRATİK SANAT OKULU

HAFTALIK DERS DAĞITMA CETVELİ

Dersler / Sınıflar		1. Dönem I	1. Dönem II	1. Dönem III	2. Dönem IV	2. Dönem V
I — Atelye	Orta sanat okulu birinci sınıfının aynı		36	36	36	36
II — Meslek resmi			4	4	4	4
III — Konuşma			2	2	2	2
IV — Okuma			2	2	2	2
Haftalık saatler			44	44	44	44

MESLEK BÖLÜM VE KOLLARI

BÖLÜMLER	Birinci dönem	İkinci dönem
A - Tesviyecilik ve makine işçiliği.	a) Tesviyecilik	a) Tesviyecilik b) Tornacılık c) Frezecilik
B - Demir işleri	a) Sıcak demircilik.	a) Sıcak demircilik b) Soğuk demircilik c) Kaynakçılık
C - Dökümcülük.	a) Dökümcülük	a) Dökümcülük
D-- Modelcilik	a) Modelcilik	a) Modelcilik
E - Motorculuk	—	a) Motorculuk
F - Ağaç işleri	a) Marangozluk	a) Marangozluk

ÖĞRETİM METODU

I — Atelye çalışmaları
II — Meslek resmi
III — Konuşma (Konferans)
IV — Okuma.

I — Atelye çalışmaları:

Öğretimin esasını atelye çalışmaları teşkil eder. Öğrencilere mesleklerine ait pratik ve teknolojik bilgilerle bunların uygulanmasında kullanılan matematik ve diğer bilgiler, atelye çalışmalarında verileceğine göre, bu öğretim metodunun temeli atelye öğretmenlerinin şahsi değerlerine dayanacaktır. Öğretmenlerin aşağıdaki esasları gözönünde bulundurarak derslerini büyük bir ilgi ve titizlikle hazırlamaları gerektir.

Atelyeye gelen bir öğrencinin öğretmen tarafından kabul edilme şeklinin önemi çok büyüktür. Öğrenci, kendisine karşı ilgi gösterilmiyen bir yere değil tersine olarak beklenildiği bir çevreye geldiği hissini kazanmalıdır. Bunun için, öğretmenin önceden öğrencilerin listesini almış, atelye karnelerine adlarını yazmış ve ilk temrin için lüzumlu olan takımları hazırlamış bulunmalıdır. Öğrenciler gelince öğretmen bunları karşılar, kendini tanıtır ve sıra ile her biriyle tanışır. Bundan sonra öğrencilere atelyeyi tanıtarak buradaki öğrenimleri sonunda iyi yetişmiş bir işçinin neler yapacak seviyeye gelebildiğini yapılmış işler üzerinde gösterir.

Çeşitli meslek bölüm ve kollarının her sınıfında, öğrencilerin mesleklerinde hangi seviyeye yükselecekleri, bir öğrenim yılı içinde kendilerine yaptırılacak türlü işlemlerin ve verilecek bilgilerin sıralanması suretiyle, o sınıfın proğramında belirtilmiştir. Atelye şef ve öğretmenleri için en önemli olan husus, bu seviye gözönünde bulundurularak, yıl sonuna kadar kavratılacak konuları, güçlük ve işlemlerin birbirine bağlılığı sırasına göre aylara bölmektir. Her konuda yaptırılacak temrinlerin ve işlerin sayısı, bunlarda raslanan işlemlerin öğrenilmesindeki güçlüğe ve öğrencinin ilerlemesine göre öğretmence tâyin edilir. Bu esaslara göre, eldeki proğramı bir yıllık atelye çalışması halinde düzenliyecek olan öğretmen, hazırladığı temrinlerin ve işlerin uy-

gulanmasında şu genel ilkelere uymalıdır:

1 — Uzun tanım ve açıklamalardan kaçınılmalıdır.

2 — Takımların adları, kullanılma sıraları gelince öğretilmelidir.

3 — Yeni bir temrine geçmeden önce, bundan evvelkiler tamamen kavranmış ve iyi bir şekilde yapılmış olmalıdır.

4 — Yanlış hareketlere hiçbir suret'e müsaade edilmemelidir. İleriemelere temel olan başlangıç temrinlerinden iyice kavranmamış bulunanlar, lüzumu kadar tekrarlanmalıdır.

5 — Yaptırılan işin açıklanması, öğrencinin kendisine yaptırılmalıdır.

6 — Öğrencide bir temrine karşı ilgisizlik ve usanç baş gösterince, hemen bırakılıp başka bir temrine geçilmelidir. Paralel olarak bir kaç iş yaptırılabilir. Fakat bunların her birinde, yeni öğretilecek işlem sayısı günde birden fazla olmamalıdır.

7 — Öğrenci kendi kendisini kontrol etmelidir. İlk günden itibaren bu kontrol hissi verilmeli ve sonuna kadar takip edilerek bunun bir alışkanlık haline gelmesi sağlanmalıdır.

8 — Atelyede memunluk ve güven havası meydana getirilerek öğrencilerin kendi çalışmalarından zevk almaları sağlanmalıdır.

Öğrencilere teknolojide, matematikte, fizikte, gereçte ve başka konularda verilecek bilgileri: atelye çalışmalarında yaptıkları işlerin, kullandıkları alet, makine ve gereçlerin basit bir şekilde izahını yapmalarını sağlıyacak derece ve seviyede olmalıdır. Lüzumsuz olanları vermekten veya gerekli olanların sırası gelmeden toplu bir halde verilmelerinden kesin olarak kaçınılacaktır. Her bilgi, işe uygulanacağı anda verilerek, ne maksatla öğretildiği kendiliğinden belirtilmiş olmalıdır. Gerektikçe bütün öğrenciler bir dersaneye alınarak toplu öğretim yapılmalı ve iş başına dönüldüğünde her biri ile ayrı ayrı ilgilenilerek verilen konuların kavranılıp kavranılmadığı kontrol edilmelidir. Öğretmen yukardaki esaslara göre düzenlediği bir yıllık çalışma proğramında, yaptıracağı işleri: tezgâh, alet, resim, gereç ve çalışma müddeti bakımından iyice hazırladıktan sonra, her iş üzerinde hangi teknolojik ve genel bilgilerin verilmesi icabettiğini tesbit etmelidir. Meselâ, bir parça yüzeyinin düzlem hale getirilmesi işleminde, düzlem konusu ele alınarak tarifi yapılmalı, ne suret'e belirtildiği anlatılmalı ve bu kavramların, pratikte, bir düzlem elde etmeğe ve bu düzlemi kontrol etmeğe esas teşkil ettiği gösterilmelidir.

Her öğrencinin bir atelye karnesi bulunmalı ve bu karne, içindeki açıklamaya göre tutulmalıdır. Verilen çeşitli teknik ve genel bilgilerin, öğrenciler tarafından lüzum hâsıl oldukça hatırlanabilmesi veya gözden geçiri'mesi için gereken defterlerin tutulmasına ve bu hususta her türlü kolaylığın gösterilmesine dikkat edilmelidir.

II — Meslek resmi:

EREK

Pratik sanat okulunda, mes'ek resminin ereği, öğrencilerin, yapacakları işlere ait resimleri kusursuz ve tereddütsüz okumalarını, resimlere göre gereç ve taslakları marka etmelerini ve icabında basit işlerin kroki ve yapım resimlerini hazırlıyabilmelerini sağlamaktır.

Öğretim Usulü:

Ereği daima gözönünde bulundurularak tamamen pratik bir anlayışla verilmesi lüzumlu olan bu derste, atelye çalışmaları için kabul edilen genel ilkeler aynen uygulanmalıdır. Resim öğretmeni de, atelye öğretmeni gibi, yaptırdığı işlerle ilgili yardımcı genel bilgileri ve bilhassa geometri kavramlarını, açık ve pratik bir şekilde öğrencilere kavratılmalıdır.

III — Konuşma (Konferanslar)

EREK

Pratik Sanat okuluna gelmeden önceki öğrenimleri sırasında öğrenci'erin elde ettikleri genel bilgi'eri kuvvetlendirmek, dünya ve cemiyet hakkında kazanmaları lüzumlu bilgileri vermektir.

METOT

Müfredat proğramlarında konuları sınıflara göre dağıtılmış bulunan konferanslar, bir veya ikişer saatlik seans'ar halinde, sınıf seviyesine uygun olarak, öğrencilerin dinlemelerini kolaylaştırılacak şekilde verilecektir. Konuşma'arda harita, resim, projeksiyon, küçük özetler, modeller, örnekler ve şemalardan faydalanmak suretiyle öğrencilerin ilgisi arttırılacaktır.

IV — Okuma

Öğrfencilerin fikrî gelişmelerini, ana dillerini okuma ve anlama alanında ilerlemelerini sağlamak maksadiyle haftada ikişer saatlik okuma toplantıları tertiplenmiştir.

ÖĞRETİM PROĞRAMI

I — Atelye çalışmaları *Sayfa*

A : Aa — Tesviyecilik . . . . . .
Ab — Tornacılık . . . . . .
Ac — Frezecilik . . . . . .
B: Ba — Sıcak Demircilik . . . . . .
Bb — Soğuk Demircilik . . . . .
Bc — Kaynakçılık . . . . . .
C : Ca — Dökümcülük . . . . . .
D : Da — Modelcilik . . . . . .
E : Ea — Motorculuk . . . . . .
F : Fa — Marangozluk . . . . . .
II — Meslek resmi
A — B — C — D — E Bölümleri : . .
F Bölümü : . .
III — Konuşma
Büün bölüm ve kollar için . . . . . .
IV — Okuma
Büün bölüm ve kollar için . . . . . .

ATELYE

a) Tesviyecilik kolu

Sınıf: II

Hafada (36) saat.

1 — Eğelemek:

Düzlem eğeleme temrinleri. Çeşitli eğelerin işlenen parçaya göre seçimi. Gönye, ölçme ceveli ve sürmeli kumpasın kullanılması.

2 — Markalamak:

Basit markalama işleri, markacı alet ve takımlarının kullanılması ve tanıtılması.

3 — Keskilemek:

Düz, tırnak, yarık keski'erinin kullanılması ve tantılması.

4 — Testerelemek:

Çeşitli biçim ve cinsteki madensel gereçlerin kol testeresiyle kesilmesi ve testere cinslerinin tanıtılması.

5 — Delmek:

Göğüs matkabı (el ile), cırcır matkabı ve basit zımba ve matkap tezgâhında çeşitli delme işlemlerinin yaptırılması. Bu aletlerin kullanılması için gerekli bilgiler vermek.

BİRLEŞTİRMELER

1 — Perçinli birleştirmeler:

Perçin başı yapmak. Parçalar üzerinde perçinleme işlemlerinin yaptırılması.

2 — Lehimli birleştirmeler:

Yumuşak lehim yaptırmak. Sert lehim yaptırmak.

(Gümüş ve bakır kaynağı işleri)

3 — Vidalı birleştirmeler:

Klavuz ve pafta ile erkek ve dişi vidalar açmak.

4 — Bükme işleri:

Saç, boru, köşedemiri gibi parçaların soğuk olarak bükülmesi.

Sınıf: III.

Hafada (36) saat

1 — Markalamak:

Çeşitli markalama işlemlerinin yaptırılması.

2 — Basit delme ve bağlama tertipleri:

Matkap ve vargel tezgâhlarına çeşitli işlerin nasıl bağlanacağını, iyi misallerle, göstermek ve yaptırmak. Matkap tezgâhında klavuz çekmek.

3 — Raybalamak:

Raybalar, çeşitleri ve kullanılması. Vargel tezgâhında çalışmak, tezgâhın işleyişini ve kullanılmasını göstermek. Çeşitli vargel kalemlerini tanıtmak ve uygun işler üzerinde kullanılmasını sağlamak.

Vargelde kama oluğu açmak.

Helisel yay sarmak. Boru işleri; birleştirilmesi, boru paftasının kullanılması kaçırmamak için keten ve salmastra kullanmak.

Kesici aletlerin, çizecek ve tornavida ağızlarının su verilerek sertleştirilmesi ve menevişlenmesi.

Çeşitli kesici aletlerin bilenmesi. Matkap, keskiler, vargel kalemleri.

Kaçık deliklerin düzeltilmesi, delik içinde kırılan matkap, klavuz ve vidaların usulüne göre çıkarılması.

4 — Alıştırma işleri:

Kalıplar üzerinde çeşitli geçme ve alıştırma işlemlerinin yaptırılması.

Sınıf: IV.

Haftada (36) saat

1 — Markalama:

Büyükçe ve karışık parçaların markalanması. Bu parçalar üzerindeki kabalıkların ve deliklerin uygun tezgâhlarda işlenmesi.

Matkap tezgâhı ve freze tezgâhında işlenecek parçaların resimlerine göre iş kalıplarını hazırlamak.

Kesme ve çekme için çeşitli kalıplar yaptırmak, bakalit ve plâstik maddeler için kalıplar yapmak.

Kalıpların preslere bağlanması, preslerin ayarı, kullanılması ve bakımı.

Çeşitli kalıplarda sertleştirilmesi gereken kısımların sulanması ve menevişlenmesi.

2 — Raspa işleri:

Makine gövdeleri üzerindeki kayıtların raspalanarak işlenmesi.

Sınıf: V.

Haftada (36) saat

1 — Montaj işleri:

Bununla ilgili delme, raybalama, eğme bükme raspalama v. s. işlemleri yapmak.

2 — Torna tezgâhında iki aylık esaj yapmak:

Basit torna işleri yaptırılacak bilhassa tezgâh bölümlerinin görevleri üzerine öğrencilerin dikkati çekilecektir.

3 — Freze tezgâhında 1,5 aylık staj yapmak:

Basit freze işleriyle silindirik düz dişli çark yaptırılacaktır. Asıl erek, tezgâh parçalarının görevlerini belletmektir.

4 — Freze tezgâhında iki haftalık staj yapmak:

Düz ve silindirik parçaların taşlanması ve tezgâhların işleyişiniyinin iyice kavranması.

5 — Onarma işleri:

Belli başlı matkap, vargel, torna, freze gibi tezgâhların sökülüp takılması, onarılması ve ayarı.

İş tezgâhlarının ve transmisyon tesislerinin kurulması. (Bunun için atelyede ayrı bir yer hazırlanacak ve burada her tezgâhın hassasiyetine göre nasıl kurulacağı gösterilecektir.)

b) Tornacılık kolu

Sınıf: IV.

Hafada (36) saat

1 — Torna tezgâhlarının esaslı parçalarının tanıtılması, bakımı hakkında bilgi.

2 — İki punta arasında işlenen parçalar. Çeşitli temrinler ve iş parçaları.

3 — Üç ayaklı ve mengeneli aynada çeşitli torna işleri.

4 — Sabit ve hareketli yataklarla yapılan çeşitli işler.

5 — Tornada delik açmak, klavuz ve rayba salma işleri.

6 — Malafa üzerinde yapılacak çeşitli iş parçaları hazırlatmak.

7 — Tornada vida çekme. Çeşitli vidalar, çok ağızlı vidalar.

Sınıf: V.

Haftada (36) saat.

1 — Dördüncü sınıfta yaptırılan işlerin iş parçaları üzerinde tekrarı.

2 — Krank, eksantrik, uzun delikli parçalar, yatak ve valf gibi parçaların tornada işlenmesi.

3 — Çok kalemli tornada seri işlerin yaptırılması.

4 — Revölver tezgâhında çalıştırma, yapılacak parçalara göre tezgâhın ayarı.

5 — Torna tezgâhlarının kontrolu ve muayenesi.

6 — Taşlama: Basit taşlama işleri. Düzlem ve silindirik parçaların taşlanması.

7 — Çeşitli kalemlerin bilenmesi.

c) Frezecilik kolu

Sınıf: IV.

Haftada (36) saat

1 — Freze tezgâhlarının çeşitlerini tanıtmak. Bir üniversal freze tezgâhının esaslı parçaları ve bakımı hakkında bilgi.

2 — Yatay ve düşey freze tezgâhlarında düzlem yüzeylerin işlenmesi.

3 — Tezgâh masasına, çeşitli biçimlerdeki parçaların işlenmesi için bağlanması.

4 — Çiftli frezelerden takım yaparak birkaç yüzeyi ayni zamanda işlemek.

5 — İş kalıplarından faydalanmak.

6 — Bölüm puntasından faydalanarak üzerinde bölünme bulunan işleri yaptırmak.

7 — Freze tezgâhında silindirik ve düz dişli yapmak.

8 — Körlenmiş frezeleri bilemek.

Sınıf: V.

Haftada (36) saat

1 — Dördüncü sınıfta yaptırılan işleri tekrarlatmak.

2 — Helisel dişli çarkları açmak. Düz konik çarklar açmak. Sonsuz vida ve çarkını açmak.

3 — Çeşitli frezeler kullanarak sürekli çalışmak.

4 — Kopya freze tezgâhında çalışmak, işlenecek parçalara göre mastar yapmak ve tezgâha ayarlamak.

5 — Freze tezgâhının sökülüp takılması ve ayarlanması.

6 — Freze tezgâhının kurulması, onarılması ve taşınması.

7 — Bileme tezgâhının kullanılması, çeşitli frezelerin bilenmesi.

ATELYE

a) Sıcak demircilik kolu

Sınıf: II.

Haftada (36) saat

1 — Demir atelyelerinin tanıtılması, atelyelerde tertip, düzen, temizlik.

2 — Demirci ocakları; parçaları, görevleri, tutuklukları, tutuklukların giderilmesi ve bakımları.

3 — Hava verme araçları; çeşitleri, parçaları çalıştırılmaları ve bakımları.

4 — Duman emme araçları: çeşitleri, parçaları, çalıştırılmaları ve bakımları.

5 — Örsler; çeşitleri, yerleştirilmeleri, örs altlıkları, kullanılmaları ve bakımları.

6 — Balyoz ve çekiçler: ağırlıkları, sapları ve saplarının takılması, kullanılmaları ve bakımları.

7 — Kısaçlar; çeşitleri, kullanıldığı yerler. kullanılmaları ve bakımları.

8 — Demircilikte kullanılan gereçler. Dövme tav dereceleri ergime dereceleri, özgül ağırlıkları.

9 — Sıcak demircilik takımları, kullanıldığı yerler, kullanılmaları ve bakımları.

10 — Çekme temrinleri.

11 — Yayma temrinleri.

12 — Yığma, şişirme temrinleri.

13 — Boğma, bastırma temrinleri.

14 — Bükme, kıvırma temrinleri.

15 — Yarma temrinleri.

16 — Sıcak delme temrinleri.

17 — Oçak kaynağı temrinleri,

18 — Yukardaki işlemlerle kombine edilmiş basit parçaların dövülmesi.

Sınıf III.

Haftada (36) saat

Sıcak işler:

1 — Gittikçe güçleşen ocak kaynağı işleri ve temrinleri.

2 — Keskin köşeli çeşitli açıda gönyeler.

3 — Basit demirci takımlarının dövülmesi.

4 — Basit makine parçalarının dövülmesi.

5 — Çeşitli el mengeneleri v. s. dövülmesi.

6 — Şahmerdanların tanıtılması, çalıştırılması, yağlanmaları ve bakımları.

7 — Şahmerdanda çekme, yuvarlama; köşeli çekme ve şişirme temrinleri.

8 — Balta, kazma, keser, kürek gibi aletlerin yapılması.

9 — Çeşitli anahtarların dövülmesi.

10 — Sıcak saç işlerinin yapılması.

11 — Sertleştirme hakkında teorik bilgi ve pratik deneyler.

12 — Sertleştirme ile ilgili basit işlerin yaptırılması.

13 — Profil çubuk ve saç gereçlerin doğrultulması.

Soğuk işler:

1 — Soğuk demircilik takımlarının tanıtılması, kullanıldığı yerler ve bakımları.

2 — Ölçme aletleri: kullanılmaları ve bakımları.

3 — Eğeler; kullanıldığı yerler, kullanılmaları ve bakımları.

4 — Basit soğuk demircilik kesme temrinleri.

5 — Perçinli ve civatalı bağlama temrinleri.

6 — Oksijen ve elektrik kaynağı hakkında genel bilgi ve kaynağa başlangıç temrinleri.

Sınıf: IV.

Haftada (36) saat

Sıcak işler:

1 — Çeşitli makine parçalarının dövülmesi.

2 — Gittikçe güçleşen ocak kaynağı temrinleri ve işleri.

3 — Şahmerdanda çeşitli işler yapılması.

4 — Sıcak kalıp işlerine başlama, basit kalıp alma usulleri, kalıpta iş yapma usulleri, basit kalıp işlerinin yapılması.

5 — Sertleştirme temrinleri ve işleri.

6 — Seri halinde yapılacak işlerin ayarlanması ve bu işler için yardımcı tertipler yapmak.

7 — Demirden başka gereçlerin sıcak olarak işlenmesi.

8 — Sıcak saç işleri ve temrinleri.

9 — Gittikçe güçleşen makine ve tarım aletleri parçalarının yapılması.

Soğuk işler:

1 — Profiller üzerinde eğeleme ve alıştırmalar.

2 — Profilleri çeşitli açıda bükme temrinleri

3 — Markacılık ve önemi, markacılıkta pratik usuller.

4 — Çeşitli köşe bağlantılarının hazırlanması.

5 — Zımbalar ve zımba ile delme temrinleri.

6 — Matkaplar ve matkapla delme temrinleri.

7 — Çeşitli saçlar hakkında genel bilgi, doğrultma ve işleme.

8 — Soğuk saç işleri ve temrinleri.

9 — Perçinler ve perçinleme temrinleri.

10 — Cıvatalar, vidalar, civatalı ve vidalı bağlama temrinleri.

11 — Borular hakkında genel bilgi, diş sistemleri ve işlenmeleri.

12 — Yumuşak lehim temrinleri.

13 — Sert lehim temrinleri.

14 — Oksijen kaynağı temrinleri ve işleri.

15 — Elektrik kaynağı temrinleri ve işleri.

16 — Tek kanatlı basit kapılar,

17 — Basit kilit, menteşe ve sürgüler.

18 — Basit saç dolaplar.

Sınıf: V.

Haftada (36) saat

1 — Gittikçe güçleşen ocak kaynağı temrinleri ve işleri.

2 — Çeşitli işlerin şahmerdanlarda yapılması.

3 — Dövülerek yapılması gereken bütün makine parçaları ve tarım aletleri yaptırılması.

4 — Gittikçe güçleşen sertleştirme temrinleri ve işleri.

5 — Gittikçe güçleşen sıcak saç işleri.

6 — Sıcak demircilikte maliyet hesapları.

b) Soğuk Demircilik kolu

Sınıf: V.

Haftada (36) saat

1 — Çeşitli bağlantı temrinleri (kamalı, perçinli, civatalı, vidalı ve kaynaklı)

2 — Çeşitli saç işleri.

3 — Çeşitli menteşeler.

4 — Çeşitli kilitler.

5 — Çeşitli kapı kolları.

6 — Demir ve demir olmıyan profillerle kutu dolap vitrini gibi işler.

7 — Çeşitli kapılar.

8 — Demir merdivenler.

9 — Sipiral demir merdivenler.

10 — Çeşitli çatı işleri ve bağlantıları.

11 — Parmaklıklar ve pencereler.

12 — Markizler.

13 — Demir ve demir olmıyan çeşitli saç işleri.

14 — Kasa yapımı ve onarımı.

c) Kaynakçılık kolu

Sınıf: V.

Haftada (36) saat

1 — Oksijen kaynağı:

a) Oksijen kaynağı hakkında teorik ve pratik bilgi.

b) Oksijen kaynağı ile ilgili bütün iş ve temrinlerin yaptırılması.

2 — Elektrik kaynağı:

a) Elektrik kaynağı hakkında teorik ve pratik bilgi.

b) Elektrik kaynağı ile ilgili bütün iş ve temrinlerin yapılması.

NOT:

Öğrenciler, bu sınıfta yılın yarısını ok-

sijen kaynakçılığında, öbür yarısını da elekrik kaynakçılığında geçirecektir.

ATELYE

a) Dökümcülük kolu

Sınıf: II.

Haftada (36) saat

1 — Tek derecede düzgün yüzey yapılması.

2 — Çift derecede düzgün yüzey yapılması.

3 — El takımları ve kullanılması.

4 — Yolluk ve çıkıcıları.

5 — Profilsiz düz modeller. (V. yatağı, filânj, mihengir tablasa v. s.)

6 — Alt ve üst derecelere profil vermiyen yarım modeller.

(Yuvarlak yatak, musluk, filânjlı boru v. s.)

7 — Tekparça profilli modeller. Temrinlik yapılmış (Modeller), kasnak sabit yatak, yarım yataklar v. s.

8 — Maça ile ilgili modeller.

9 — Maçalar. Silindir, dikdörtgen, kare pirizma maçaların yapılması.

10 — Galita maçalar.

11 — Oval maçalar.

12 — Üç ağızlı T. maçalar.

13 — 90 derece boru maçası.

14 — U. maçası, deve boynu maçası.

15 — Karpuz maça ve çeşitli maçalar.

16 — Ufak çekme modelli kalıplar.

17 — Çekme maçalı ufak modeller.

18 — Küçük çapta döner maçalı işler. Pirinç derece, makara ve saire.

19 — Basit yerde kalıplamalar,

20 — Silindirin yerde kalıplanması.

21 — Gönyenin yerde kalıplanması v. s.

22 — Astar (Model) kumlarının hazırlanması.

23 — Döküm sırasında ağırlık ve ocak yükleme işleri.

24 — Dökümden sonra işlerin çıkarılması ve temizlenmesine yardım.

25 — Çapak tozunun hazırlanması ve meydan kumunun temizlenmesi.

Sınıf: III.

Haftada (36) saat

1 — Çift derecede kalıplamalar. (Eldeki makine parçalarından temrinlik seçilecek).

2 — Üç derecede, dört derecede kalıplamalar. (Mevcut ufak makine parçalarından temrinlik seçilecek).

3 — Çift ve üç derecede çekme modeli işler.

4 — Çift ve üç derecede çekme maçalı işler.

5 — Yerde çeşitli küçük modellerin kalıplanması. (Eldeki mevcut modellerden).

6 — Çift derecede kasnak, volân kalıplama.

7 — Üç derecede kasnak kalıplanması.

8 — Yerde kasnak, volân kalıplanması.

9 — Dövme mastarla üzeri açık kare pilâkanın yapılması.

10 — Dövme mastarla üzeri açık daire pilâka; halka; çevresi profilli plâkaların yapılması.

11 — Üzeri kapalı plâkanın yapılması.

12 — Maça iskelet plâkalarının yapılması, bir tarafı düz ocak plâkalarının yapılması.

13 — Makara kalıplanması. Çift derecede. üç derecede ve yerde düz makara, zincir makaralarının kalıplanması.

14 — Ufak dişli kalıplanması. Yerde derecede koni dişli, silindir dişli, eğri dişli ve sonsuz vida kalıplamaları.

15 — Sarma maçalar, düz maça, karpuz maça, profilli sarma maçalar.

16 — Silme (kazım) mastarla kalıplamalar. Filânjlı düz boru, filânjlı deve boynu, filânjlı 90° boru, su ve oluk boruları.

17 — Çıkma derecede kalıplamalar. (yerde ve çift derecede) ızgara, soba parçaları (Çıkma derecelere uygun modellerle)

18 — Ocak onarımı, ocak idaresi ve ocağa ait başka işler.

19 — Astar kumlarının hazırlanması.

20 — Potaların yapılması.

21 — Vincin idaresi.

22 — Ağırlık yükleme.

23 — Pirinç ocağında çalışma.

Sınıf: IV.

Haftada (36) saat

1 — Silindir, piston, silindir kafaları.

2 — Gömlek maçalar, yağlı maçalar, iskeletsiz maçalar.

3 — Büst, heykel kalıplamalar, rötüşü; madene renk verme.

4 — Pota ocaklarında alaşım yapılması.

5 — Arda (truso) ile kalıplamalar. Kasnak, dişli, makara, yerde derecede kalıplamalar.

6 — Okulun lüzumlu işlerinin kalıplanıp dökülmesi.

7 — Dışardan alınan siparişler üzerinde çalışmalar.

8 — Kalıplama makinelerinde çalışma.

9 — Kupol ocağının tamiri ve idaresi.

10 — Pota taşınması.

11 — Pirinç ocaklarında eritme ve dökme.

Sınıf: V.

Haftada (36) saat

1 — Makine gövdeleri, maçalar.

2 — Arda (truso) ile uskur kalıplamalar.

3 — Çamur kalıpçılığı (model olarak mastarla kalıplamalar).

4 — Her türlü sipariş işler üzerinde çalışmalar.

5 — Kupol ocağı; pirinç ocağının tamiri ve idaresi.

6 — Ocaktan maden alma.

7 — Pota taşıma ve dökme.

ATELYE

Modelcilik kolu

Sınıf: II

Haftada (36) saat

Bu sınıf öğrencileri, 1 inci sınıfta Marangoz atelyesinde üç ay çalışmış ve gerekli temrinleri yapmış olacaklarından her hangi bir sebeple marangoz atelyesinde yaptırılamamış temrin varsa onlar yaptırıldıktan sonra:

1 — Beş ve altı kollu geçme, portatif geçme, kayma geçme, kamalı tek sıra çember, yığma çember, kontra üç kat yuvarlak tablâ (parçalı).

2 — Tekne köşesi, dik açılı ve eğrilerden meydana gelen iç boşlukların eğe ve düz kalem kullanarak yapılması, ayni şekillerin dış yüzey olarak da yapılması.

3 — El ile düz ve deve boynu silindir, 20 mm. kalınlığında düz bir tahtanın köşelerine lâmba, kordon açma, iç ve dış yuvarlak yapma, ayni temrinleri yaylı bir tahtada da uygulama.

4 — Erkek rende ile yarım dayire oluk yapma.

5 — Silindirik ve dikdörtgen, kare oval kesitli maça sandıkları. Galeta maça sandığı.

6 — Kırlangıç kuyruğu çekme parçalı yatak ve konsol modeli, modellerin birkaç parçadan yapılması hususunda tatbikat olmak üzere birkaç model yaptırılması.

7 — İngiliz maça başlı bir madel, deve boynu boru, boru modellerine franş ve şapkaların takılma tarzına ait bir model.

8 — Yığma olarak küçük bir kasnak yapılması.

9 — Tornada merkezkaç bir model.

10 — Üç ve dört ağızlı düz bir boru modeli yapılması.

Tornacılık:

Bu sınıf öğrencilerinin birer ay sürecek olan tornacılık stajında: İki punta arasında 10, kovanda 5 ve aynada 5 temrin yaptırılır. Torna makinelerinin çeşitleri ve bunlarda nasıl çalışılacağı hakkında gerekli olan bilgi, öğrencilere, bu işlerin yapılması sırasında verilir.

Sınıf: III.

Haftada (36) saat

1 — Truso ve kalıplama prensipleri. Truso i'e kalıplanabilecek çeşitli işlerin mastarlarının kestirilmesi.

2 — Maçası mastarla, kendisi model ile kalıplanacak bir boru modeli.

3 — Üç boğazlı musluk.

4 — Asma maçalı bir iş.

5 — İçten bilezik çekme, parçalı bir model.

6 — Bir maçanın diğer maça içinden geçecek şekilde bir model yaptırılması.

7 — Silindirik ve koni dişlilerin verilecek modül ve dış sayısına göre resimlerinin çizdirilmesi ve modellerinin yapılması.

8 — Yatık kalıplanıp dik dökülecek maçalı bir model yaptırılması.

Sınıf: IV.

Haftada (36) saat

1 — Çift kollu kasnak modelinin yapılması ve mastarla kalıplanabilmesi için gerekli şablonların hazırlanması.

2 — Merdivenli kasnak mastarlarının kesilmesi.

3 — Çeşitli maçalı işler.

4 — Buhar musluğu.

5 — İki ve üç oluklu makaranın model ve masarla yapılması.

6 — Ara kesitlerinin uygulanması: Silindirin silindirle, koninin koni ile, koninin silindirle, kürenin silindirle v. s.

7 — Çok maça başlı işlerin yaptırılması.

Sınıf: V.

Haftada (36) saat

1 — Eğri ve düz boruların tamamen mastarla kalıplanabilmesi için gerekli mastarların hazırlanması.

2 — Kol kesiti haçvari silindirik dişli, zincir makarası, sonsuz vida ve karşılığı.

3 — Süpor, musluk, gömlekli silindir.

4 — Tek ve iki taraflı plâk modeller.

5 — Madensel modellerin yapımı.

6 — Gemi pervanelerinin model ve masarla yapılması.

ATELYE

a) Motorculuk kolu

Sınıf: IV.

Haftada (36) saat

1 — Motorculukta kullanılan el takımları ve bunların yapımı:

İki ağızlı, boru, geçme, meme anahtar takımları. Zımba, conta pergeri, çeşitli çektirmeler v. s. avadanlıkların yapımı ve kullanılması. Her türlü delik delme ve klavuz çekme.

2 — Tornada çeşitli motor parçalarının yapılması:

Basit parçaları tornacıya lüzum görmeden yapma. (Ders yılı içinde 2 ay süre ile).

3 — Motorun sökülmesi ve temizlenmesi:

Motor parçalarını tanımak, kurum ve conta yerlerini temizlemek, çeşitli contaların yapılması. Silindir ve başlıklarnda çatlak aramak ve çatlakları çeşitli usullerle onarmak. Kırık saplamaları çıkarmak ve yenisini yapmak.

4 — Süpapların düzeltilmesi, alıştırılması ve yerine takılması:

Bozuk süpapları ve yerlerini (supap yuvalarını) rektifiye etmek, daha başka pratik usullerle supapların düzeltilmesi, süpabı yerine alıştırmak ve montajını yaparak aralığını ayar etmek.

5 — Motor ana mili ve yataklarının kontrolu ve onarılması:

Motor ana yataklarını ve krank yataklarını sökerek ana milini çıkarmak, ana milini kontrol etmek ve gerekli tamir ve düzeltmeyi yapmak.

(Rektifiye etmek suretiyle ve başka usullerle ovallık ve beyzilik almak). Ana ve krank yatağı dökmek torna ve tesviyesini yapmak. Yatak alıştırmak, ana mili ve piston kollarını yerine monte ederek emniyete almak.

6 — Pistonun düzeltilmesi:

Pistonu kolundan ayırmak, piston pimi, pim yatağını düzeltmek ve yenisini yaparak yerine alıştırmak. Pistondan sekmanı çıkamak, sekman yapmak, tesviye etmek ve yerine alıştırmak, pistona sekman takmak, pistonu silindire alıştırmak ve pimini monte ederek emniyete almak.

7 — Piston kolunun tamiri:

Piston kolunu kontrol etmek, iğrilmiş bir kolu doğrultarak gönyesine getirmek, yeni yapılmış bir kolu kuvvetlendirmek. Piston kolu pim yatağını düzeltmek veya yeniliyerek pimi alıştırmak.

8 — Piston piminin düzeltilmesi veya yeniden yapılması.

Aşınmış bir pimi düzeltmek ve yeni yatak yaparak alıştırmak yeni pim yapmak ve kuvvetlendirmek.

9 — Bilyalı yataklar ve kullanılması:

Bilyalı yataklarla donatılmış kısımları sökmek ve bozukluklarını gidererek monte etmek.

10 — Manyeto tamiri ve ayarı:

Bir manyetoyu söküp takmak, kontrol etmek, kozukluğunu gidermek ve motora monte etmek.

11 — Bobinli ateşleme tertibatının tamiri ve ayar edilmesi:

Akümülâtöı ve bobinle ateşleme tertibatını kontrol etmek, bozukluğunu gidermek ve motora bağlamak.

12 — Karbüratör tamiri ve montajı:

Her tip karbüratörü söküp takmak, kontrol etmek ve bozukluğunu bulmak, gereken parçasını değiştirmek. Bozulmuş memeyi tâyin etmek ve her türlü meme değiştirebilmek, bir karbüratörü motora doğru olarak monte etmek ve motorlarda karbüratör değiştirebilmek.

13 — Benzin, yağ ve su tulumbalarının sökülüp takılması ve tamiri:

Benzin, yağ ve su tulumbalarını söküp takmak bozukluğunu bulup gidermek, değişecek parçalarını yapmak, contalarını değiştirmek ve yerine doğru olarak monte etmek.

14 — Perçin işleri:

İki saçı birbirine perçinle eklemek, her türlü perçin işini, benzin deposu ve saç aksamını tamir etmek.

15 — Motorların montajî:

Tamiri biten bir patlamalı motorun genel montajını ve ayarını yaparak, çalışmasını kontrol etmek.

16 — Motorların bozuklukları:

Patlamalı motorlarda meydana gelebilecek bozuklukların sebepleri ve bozuklukların giderilme çareleri.

Sınıf: V.

Haftada (36) saat

1 — Makine işçiliği:

Frezede çeşitli motor parçaları yapmak, dişli açmak:

(Yıl içinde 1,5 ay süre ile)

2 — Lehim ve kaynakçılık:

Demir, pirinç, teneke ve kurşun üzerine havya ile lehim yapmak, iki parçayı lehimle birleştirmek. Pirinç ve gümüş kaynağı yapmak, boru rekor ve nozullar üzerine kaynak yapmak. Oksijen ve elekrik kaynağının nelere yapıldığını ve nasıl yapılması gerektiğini bilmek. (Yıl içinde 1 ay)

3 — Motor ve motorlu araçlardaki boru işleri:

Kara ve otomobil motorlarının su tesislerini yapmak, demir, çelik ve bakır borulara şekiller vererek su, yağ, ve yakıt tesislerini onarmak ve yeniden yapmak.

4 — Silindiri torna ve rektifiye etmek:

Tek ve blok silindirleri torna etmek ve taşlamak. Silindirlere sulu kuru gömlek geçirmek. Bozuk ve düzeltilmiş silindirleri hassas ölçü aletleriyle ölçmek.

5 — Motorların montajı:

Kara ve nakil araçlarına her cins motorun en uygun şekilde yerleştirilmesinin öğretilmesi ve yaptırılması.

6 — Dizel motorunun tamir ve ayarı:

Her cins patlamalı, gaz ve dizel motorlarını sökmek, parçalarını kontrol ve tamir etmek, montajını yapmak, mazot püskürme pompası ve enjektörlerini söküp takmak, kontrol etmek ve bozukluğunu bulup gidermek. Tamiri bitmiş bir motorun ayarlarını yapmak.

7 — Motorlu araçların tamiri ve ayarı:

Kavrama ve çeşitleri hakkında bilgi. Bugün kullanılan çeşitlerini sökmek ve takmak. Kavrama bozukluklarını bilmek ve gidermek ve ayarını yapmak.

Vites kutusu ve çeşitleri hakkında bilgi. Vites kutusunu sökmek, takmak ve bozuklarını gidermek. Deferansiyel ve çeşitleri hakkında bilgi. Diferansiyel söküp takmak ve bozukluğunu gidererek ayarını yapmak.

Kavrama, vites kutusu ve diferansiyelin otomobile yerleştirilmesi. Transmisyon ayrıntılarını bilmek, çeşitlerini, ârızalarını ve ârızaların giderilmesini öğrenmek.

Aks, tekerlek, ön ve arka askı tertiplerini sökmek, takmak, kontrol etmek ve bozukluğunu gidermek ve tekerlek ayarı yapmak.

Mekanik, hidrolik ve her çeşit frenleme tertipleri ve ayrıntıları hakkında bilgi; fren ayarı yapmak, frenleme donanımında meydana gelebilecek bozukluklar ve bu bozuklukların giderilmesi.

Direksiyon tertiplerini sökmek, takmak, bozukluğunu gidererek ayarını yapmak, her türlü burç hazırlamak ve değiştirmeyi bilmek.

8 — Boya işleri hakkında bilgi:

Boya işlerinde genel bilgi sahibi olmak, boya ve boyama çeşitlerini bilmek; boya yapmak ve hazırlamak, bir parçayı boyamağa hazırlamayı bilmek, tahta, demir bölümleri boyayabilmek.

9 — Karışık bilgiler:

Lâstik yamamak, (sıcak-soğuk kaynaklar) anveloba get koymak. Ufak tefek döşeme tamiri yapabilmek, motorlu araçları yıkamak ve kurulamak.

10 — Motorlu araçların elektrik işleri:

Motorlu araçlardaki elektrik tesisleri işlerini bilmek, tel çekmek, anahtar ve düğmeli yol vericileri bağlamak, şarj ve marş dinamolarını söküp, takmak, bozukluğunu gidererek ayarlarını yapmak, sigorta değiştirebilmek, fenerlerin montaj ve ayarını yapmak.

Ses a'etlerinin çeşitleri hakkında bilgi. Bir Kornayı muayene etmek, bozukluğunu gidermek ve ayar ederek devreye bağlamak.

Motorlu araçlardan akümülâtör çıkarmak ve takmak, akümülâtörü devreye bağlamayı, konjektör ve dizjenktörün devreye ne suretle gireceğini bilmek ve yapmak. Akümülâtör temizliği ve her türlü tamirini yapabilmeği öğrenmek.

11 — Motorlu araçların kullanılması:

Bisiklet, motorsiklet ve otomobil kullanmağı bilmek. (Ders yılı içinde her öğrenci en az 15 saat araç kullanmış olmalıdır).

12 — Bütünleyici bilgiler:

Kara motorlarını kullanmağı, bir makine dairesini ve atelyeyi tanzim tertip ve işletmeği bilmek. Motorların devrini, gücünü ölçmeği, motordan diyagram almağa öğrenmek.

ATELYE

a) Marangozluk kolu

Marangozluk bölümünün her sınıfında, atelye çalışmaları müfredatından önce, teknoloji müfredatı gösterilmiştir. Bu teknoloji bilgileri, atelye öğretim usulünde belirtilen esaslara göre, çalışmalara paralel olarak verilecektir.

Sınıf: II.

Haftada (36) saat

Teknoloji bilgileri:

Takımlar:

Testereler:

Zıvana, zemin, kanal, fare kuyruğu, kaplama ve kıl testereleri.

Biley takımları: Yağ, kösele ve zımpara taşları.

Delme aletleri:

Matkap kolu ve matkap uçları, ayarlı matkap demiri, cırcırlı matkap. Matkapların bilenmesi.

Rendeler:

Dişli rende, pah rendesi, kavisli rende (kambur rende) madensel rendeler. Düz taban (eğri, dar, uçsuz). Tablaruka, kırlangıç kuyruğu, kızak ve kanal rendesi, kordon rendeleri, oluk rendesi.

Yardımcı takımlar:

Düz ve yuvarlak eğeler. Düz ve yuvarlak törpüler, kerpeten, tornavida, cırcırlı tornavida, kaplama çekici, cerman menteşe kalemi. Zımpara takozu, işkence (ağaç ve demir), menteşe kalemi, köşe işkenceleri, kenar mengeneleri ve çeşitleri, sistreler; sistrelerin bilenmesi, masat, gönye burun, biçme ve rendeleme kutusu, mengeneler. Kaplama presi (ağaç ve demirden), testere bileme mengenesi, pergel, takım dolabı, çırak ve sehpalar, çekül, tesviye ruhu.

Gereçler:

Ağaç gerecinin önemi, mobilye ve doğramada kullanıldıkları yerler. Ağacın dış görünüşünün incelenmesi (çeşitli yönlerden alınan kesitler üzerinde), ağaçtaki nem etkileri (örneklerle incelenecektir), nemli ve kuru ağacin tanınması. Ağaçtaki nem miktarının en basit yoldan bulunması, ağaçta nem alma ve nem vermenin fena etkileri (örneklerle incelenecektir), mobilya ve doğrama işlerinde kullanılacak ağacın kuruluk derecesi.

Ağacın kurutulması:

Ağacın niçin kurutulduğu ve kurutulmanın sağladığı faydalar. Basit araçlardan faydalanarak atelyelerde ağacın ne şekilde kurutulacağı. Ağaç gerecinin depo ve atelyedeki istifi ve korunması. Mobilya ve doğrama yapımında kullanılan yerli ağaç cinsleri.

Sivri yapraklı ağaçlar:

Çam, beyaz çam, çıralı çam, köknar, sarı çam.

Geniş yapraklı ağaçlar:

Kırmızı gürgen, ceviz, meşe.

Bu ağaçlar: sertlik, yumuşaklık, ağırlık, dayanıklık, renk, desen güzelliği ve kullanıldıkları yerler bakımından örneklerle incelenecek.

Tutkallama gereci:

Tutkalın faydaları, sıcak tutkal ve bu tutkalın işe göre hazırlanışı ve kullanılışı. Soğuk tutkal ve bu tutkalın işe göre hazırlanışı ve kullanılışı (uygulama ile gösterilecektir.)

Menteşeler:

Düz sandık menteşesi, sökülüp takılan âdi menteşeler, Millî menteşeler. palamut menteşesi, düz menteşe.

Kilitler:

Bindirme, gömme, çekmece ve kapak kilitleri. Kulp, anahtar ağızlıkları, çıtçıt ve basit sürgüler ve takılışları. (Temrin olarak atelyede öğrencilere yaptırılacak ve ayrıca öğrencilerin atelyedeki yaptıkları işlere uygulanacaktır.)

Mal olma ve satış fiyatları:

Gereç hesabı, el işçiliği hesabı, genel gider ve kâr. (Öğrencinin atelyede yaptığı her işin malolma ve satış fiyatları hesaplatılacak ve ayrıca öğrencilere basit mobilyaların malolma ve satış fiyatlarını hesaplamak için ödevler verilecektir).

Atelye çalışmalar:

Dişli birleştirmeler:

Dıştan görünen yarım gizli ve gizli kırlangıç kuyruğu dişli birleştirmeler. (Dişlerin marka edilişi metoda göre yapılacaktır).

Kırlangıç kuyruğu kızak ve kanak geçmeler:

Bir veya iki taraflı.

Kavaleli birleştirme:

Bir masa veya sandalye ayağına kayıtların kavale ile bağlanması.

Uygulama:

1 — Çekmecesiz masif küçük bir masa yaptırılacaktır. Masa tablasının başlarına kırlangıç kuyruğu geçmeli birer kızak konacak, tabla ve kızaklardan yan kayıtlara vidalanacaktır. Kayıtlar ayaklara pahlı zıvana veya kavela ile geçirilecek ve tutkallanacaktır. Parçalarda renk birliğine dikkat edilecektir. Masaya balmumu cilâsı yapılacaktır.

2 — Üstte iki çekmecesi, altta çerçeve içerisine geçirilmiş masif tablalı iki kapağı bulunan masif küçük bir dolap yaptırılacaktır. Yanlar, üst ve alt masif olacaktır. Yanlar üstte gizli kırlangıç kuyruğu dişle birleştirilecek ve tutkallanacaktır. Alt raf, yanlara kırlangıç kuyruğu kanal geçme ile çatılacak ve tutkallanacaktır. Çekmece altına konacak çerçevenin ön kaydı yanlara zıvana ile geçirilecek ve tutkallanacaktır. Arkalık, çerçeveli ve masif tablalı olarak yapılacak, yanlara açılan lâmba yuvalarına geçirilerek vidalanacaktır. Çekmeceler önden yarım gizli, arkadan görünür dişle birleştirilecek ve çekmece altlığı masif olacaktır. Dolaba mat cilâ yapılacaktır.

3 — Çerçeve konstrüksiyonlu masif bir komodin yapılacaktır. Yanlarla ön, çerçeveli ve masif tablalı olacaktır.

Üst tabla masif olarak yapılacak iki yandan ve önden taşacak şekilde önden vida ile yanlardan da mandallarla komodine bağlanacaktır. Arkalık, çerçeve içine kontraplâk geçirilerek meydana getirilecek ve lâmba yuvalarına bindirilip vidalanacaktır. Ön kapak menteşelerle dolaba bağlanacak, çıtçıt ilâve edilecek ve masif ağaçtan bir kulp takılacaktır. Komodinin iç kısmına çıtalar üzerinde iner kalkar masif bir raf konacaktır. Komodin dört ayak çatkısı üzerine oturtulacak ve ayak iskeleti alttan komodine vidalanacaktır. Renk beraberliğine önem velecektir. Komodinin dıştan görünen yüzeyleri ceviz rengiyle boyanacak ve mat olarak cilâlanacaktır.

4 — Masif ağaçtan yağlı boyalı ve cilâlı küçük tipte çeşitli mobilyalar yaptırılacaktır.

Sınıf: III.

Haftada (36) saat

Teknoloji bilgileri:

Boya; Yumuşak ve sert ağaçların boyaya hazırlanması. Sulu ve ispirtolu boyaların ağaca sürülüşü. Çeşitli ağaçlar üzerinde boyama deneyleri. Atelyede yapılan işlerin boyanması. Ağacın her çeşit cilâ işine hazırlanışı.

Masif ve kaplamalı işlerin mat ve parlak olarak cilâlanışı. Parlatılmış yüzeylerin matlaştırılması. Cilâsı bozulmuş işlerin cilalanması. Çeşitli ağaçlar üzerinde cilâ deneyleri. Verniğin fırça veya pistole ile ağaca sürülüşü. Atelyede yapılan işlerin cilâlanması veya verniklenmesi.

Mololma ve satış fiyatları:

Her çeşit ağaç işlerinin malolma ve satış fiyatlarını hesaplamak için uygulama deneyleri, Basit ağaç işleri şartlaşmalarının yapılışı.

Yerli ağaç gereci:

Geniş yapraklı ağaçlar: Meşe, kestane, karaağaç, dışbudak, akasya, armut, kayın, gürgen, akçaağaç, kızılağaç, ıhlamur, kavak. elma, erik, kiraz, şimşir. (Bu ağaçlar sertlik, yumuşaklık, ağırlık, renk, desen güzelliği, dayanıklık, kullanılış ve kullanıldıkları yerler bakımından incelenecektir).

Ağaç işleri makineleri:

Destere, şerit destere makineleri, plânya, kabalık ve delik makinesi (makinelerde pratik olarak çalışılmasına önem verilecektir).

Ağaç kusurları:

Budaklar, çatlaklıklar, kamburluk, pej, kaçık öz, yara ve lekeler. Bunların mahzurları ve giderilmesi.

Tutkal:

Sıcak ve soğuk tutkalın kullanıldıkları yerler, sıcak ve soğuk tutkalın yumuşak, sert ağaçlarla kaplamalı ve kaplamasız işlere göre hazırlanışı.

Kaplama, linoleom, muşamba, çuha ve bezin ağaca nasıl tutkallanacağı.

Kaplamalar:

Kaplamaların fayda ve zararları. Bıçak, testere ve soyma kaplamalar arasndaki fark ve kullanıldıkları yerler. Kaplamaların mobilya işlerinde nasıl k ullanıldığı. Ağacın bir veya iki yüzünü kontra etmeden nasıl kaplanacağı.

Kontraplâk:

Kontraplâğın önemi, doğrama ve mobilya işlerinde kullanıldığı yerler ve kullanma imkânları.

Kontra tablalar:

Kontra tablaların önemi ve mobilya yapımında kullanıldığı yerler. Masif tablalardan üç katlı kontra işler. Kör ağacın basit kontra tablalar için hazırlanışı. Astar kaplama ile beş katlı kontra işlerin hazırlanışı. Kontra tablalar kenarlarına tutkallanan masif çıtalar. tablaların hazırlanışında gözetilecek özellikler.

Mobilyalara takılan yardımcı parçalar:

Lâmbalı kapak menteşeleri, millî, çıtçıtlı, fişeli kilitler. Sürgülü kapak kilitleri, ağaç raylar, linoleom, çuha, kaplama çivisi, portotif dolap ve karyola menteşesi, gömme ağaç ve madensel kulplar. (Gösterilerek tanıtılacak ve mobilyalara nasıl takıldığı ve ne şekilde kullanıldıkları uygulanarak öğretilecektir.)

Atelye çalışmaları:

Antre mobilyası:

Elbise eskılığı, portmanto, bahçe mobilyası, üstü çıtalı bahçe masası, üstü ve arkalığı çıtalı basit sandalye, kolçaklı sandalye ve kanepe. Çeşitli çiçeklikler (Yağlı boya ile boyatılacaktır).

Mutfak mobilyası:

Küçük ölçüde tek çekmeceli ve üstü linoleomlu mutfak masası, tabure, basit sandalye, küçük ölçüde mutfak dolabı.

Yemek odası mobilyası:

Kızaklı açılır kapanır masa, sert döşemeli basit sandalye ve kolçaklı sandalye. Küçük ölçüde büfe ve vitrin (büfe ve vitrin, birleştirilmiş veya ayrı ayrı olabilir).

Oturma odası mobilyası:

Basit orta masası (yuvarlak, kare veya dik dörtgen) sert döşemeli veya minderli sandalye ve kolçaklı sandalye, minderli divan, minderli basit koltuk, kitap etajeri veya dolabı.

Yatak odası mobilyaları:

Bir ve iki kişilik karyola ve komodin, bir veya iki kapaklı elbise dolabı (iki kapaklı dolap portatif olacaktır) küçük tuvalet (ayna duvara asılmış).

Çocuk odası mobilyası:

Çocuk karyolası (küçük çocuklar için kafesli, büyükler için açık) çocuk çalışma masası, çocuk sandalyesi, çocuk oturak sandalyesi, çocuk yazı tahtası, çocuk parkı (kafes) v. s. (çocuk odası mobilyaları tercihan yağlıboya ile boyanacak şekilde düşünülecektir).

Kapılar:

Çıkma kapılar, yalancı doğrama kapılar, basit doğrama kapılar, kontraplâk kapılar.

Pencereler:

Bir yüzeyli basit pencereler, iki yüzeyli basit pencereler.

Sınıf: IV.

Haftada (36) saat

Teknoloji bilgileri:

Makineler:

Baş kesik destere makinesi, freze makinesi, zıvana makinesi, budak makinesi, zımpara makinesi, torna makinesi, bileme ı çapraz verme, kaynak makine ve apareyleri, makinelerin yağlanması, korunması, makine bıçaklarının bilenmesi ve ayarı. Şerit ve dayire testerelerin çaprazlanması ve bilenmesi, şerit testerelerin kaynatılması. Makinelerin çalışmaya hazırlanması, makinelerde çeşitli işlerin yapılması (uygulama) makinelerden korunma ve makineleri koruma. Makinelerin yerlerine tsbiti. Aspifatör ve faydaları.

Malolma ve satış fiyatlariyle şartlaşmalar:

ması ve her çeşit ağaç işleri, şartlaşmaları için uygulama ödevleri.

Gereçler:

En çok kullamlan yabancı ağaçlar (örneklerden öğretilecektir) kullanıldıkları yerler ve aralarındaki farklar. Ağacın masif olarak kullanılışı (bu konu üzerinde durularak masif ağacın masif olarak nasıl ve hangi konstrüksiyonlarda kullanıldığı doğru ve yanlış örnekleriyle öğretilecektir).

Kaplama işleri:

Kaplamaların mobilya ve iç doğrama işlerinde ne şekilde kullanıldığı, çerçevelerin kaplanılması (bu konu üzerinde de durularak yüzleri dalgalı, çatlak ve kusurlu olan kaplamaların onarılma şekilleriyle filotalı, kök kaplamalı işler öğretilecektir. Ağaç elyaflarına göre desen bulma işleri üzerinde de deneyler yaptırılacaktır). Masif ve kaplamalı işlerde renk ve desen beraberliğinin önemi.

Kontra tabla işleri:

Kör ağaç yapımına elverişli ağaçlar. Kör ağacın çeşitli şekillerde hazırlanması. Astar kaplama olarak kullanılmağa elverişli ağaçlar. Kör ağaç kalınlıklarına göre, astar kaplama kalınlarının seçimi. Yedi kat kontra tablaların hazırlanması. Tablaların baş ve kenarlarına çıta çevrilmesi.

Kontraplâklı işler:

Kontraplâğın çeşitli mobilya ve doğrama işlerinde kullanılması. Kontraplâktan kavisli işlerin yapılması. Teleraların düz ve yay şekilli işlere göre hazırlanışı. Kör ağaçlı ve kontraplâklı tablaların yapılışı. Yağlı boya ile boyanacak masif ve kontra işlerde gözetilecek özellikler.

Mobilya ve doğramalara takılan madensel parçalar:

Düşme kapak menteşesi (yandan ve üstten) ispanyoletli kilitler. Sürgülü kapak ve cam kilitleri, istor kilitleri, devrilen ve yana açılan kapaklara takılan makas çeşitleri. Cırcırlı madensel veya ağaç raylar, çeşitli sürgüler, portatif dolap menteşeleri, sürgülü kapak makaraları, kristal, mermer ve cam raflar için pim kapsül ve merdiven çıtaları, tas kulplar (ağaç kulplar) kapı ve pencereler için çeşitli menteşe, kilit, ispanyolet sürgü v. s. (bu gereçler örnekleriyle tanıtılacak, kullanıldıkları yerlerle takılış ları pratik olarak öğretilecek ve gerekli görülenlerin takılmış durumdaki atelye resimleri çizdirilecektir).

Cilâ ve boya:

Atelyede yapılan işler cilâlattırılacak ve boyatılacaktır. (Onarma cilâ işleri de yaptırılacaktır).

Atelye çalışmaları:

Yemesk odası:

Açılıp büyüyen yemek masası (yuvarlak, kare, dikdörtgen), yaylı döşemeli sandalye, yaylı döşemeli kolçaklı sandalye, büfe, vitrin.

Oturma odası:

Orta masası, oturma odası dolabı (yazı dolabı ile birlikte), sigara sehpası, yaylı koltuk (hafif döşemeli), divan (döşemeli), ayaklı lâmba, yaylı döşemeli sandalye.

Yatak odası:

Bir veya iki kişilik karyola, komodin, elbise dolabı .iki kanatlı portatif), çamaşır dolabı, tuvalet sandalyesi veya puf.

Çalışma odası:

Basit yazı masası, yazı masası koltuğu, kitap dolabı (küçük) (kapakları istorlu veya sürgülü de olabilir), orta masası, koltuk, divan, telefon etajeri, ayaklı lâmba.

Sınıf: V.

Haftada (36) saat

Teknoloji bilgileri:

Makinelerde kullanılan çeşitli kalıplar:

Kalıplarla makinelerde nasıl çalışılacağı, makinelerde yapılacak işlere göre çeşitli kalıpların hazırlanması.

Kordonla:

Her çeşit kordon birleştirmeleri ve kordonların bıçakla çizilişi. Kordonların kullanıldıkları yerler ve kullanma şekilleri. Yay biçimli işlerin yapılması.

Yay biçimli ve kaplamalı işler:

Yay biçimli işlere tutkallanacak kaplamalara hazırlanacak ağaç kalıplar, yay biçimli işlerle çeşitli kaplardan meydana getirilecek yüzeylere göre kaplamaların hazırlanışı ve filotalı işler. Yay şeklindeki masif kaplamalı işlere uygun açıların çizilişi ve mastarların hazırlanışı. Mastarların ağaca uygulanması. Kaplamaların çeşitli işlerde kullanılma imkânları ve hazırlanışı.

Masif ağaçlar:

Yay şeklindeki işlerin yapımında kullanılacak ağaçlarda aranılacak özellikler. Sandalye ayakları, kolç, arkalık v. s. gibi işlerin açımı ve bu işlerde kullanılacak ağaçlardan aranılacak özellikler. Mobilya ve doğrama işlerinde renk ve desen uygunluğunun önemi.

Yaylı kontra işler:

Çeşitli yay biçimli işlere göre kör ağaçların hazırlanışı, kontra edilişi ve kaplamalarla kaplanışı. Yaylı işlerin kaplanmasında kullanılan ağaç kalıplar ve bunların hazırlanışı. Her çeşit masa kasnaklariyle yuvarlak köşe ve kenarların hazırlanmasında düşünülmesi gerekli özellikler. Yığma suretiyle hazırlanacak yaylı işler ve bunların kaplanışı. Çürütülerek ve ince tablalardan yapılan her çeşit yaylı işler.

Mobilyalara takılan madensel parçalar:

Ayna ve camların mobilyalara bağlanması için kullamlan çeşitli gereçler, sürgülü ve ağır kanadlara takılan gömme ve asma makaralar. Çay arabalariyle ağır koltuklarda kullanılan tekerlek, makara ve bilyeler.

Şapkalı vidalar, somunlu civatalar, trifon vidalar, ayna ve çerçeveleri duvara tesbit etmek için kullanılan madensel parçalar. Döner aynalarda kullanılan madensel parçalar. Açılıp büyüyen masalarda kullanılan madensel parçalar v. s. (bunlar örneklerle tanıtılacak, kullanıldıkları yerlerle kullanış şekilleri uygulanarak öğretilecektir).

Döşeme gereçleri:

Döşeme çivisi, kalem, döşeme yayı, teller, kaneviçe, amerikan, ot, kıtık, viştal, kıl, pamuk, vatka, ip, fitil, şerit, kordon, kuştüyü, düğme, kabara (kumaş ve deriden) kuştüyü bezi, kumaş ve deri çeşitleri, pandazot (muşamba). Bu gereçler örneklerle tanıtılacak, kullanıldıkları yerlerce kullanış imkânları ve nasıl kullanıldığı hakkında genel bilgiler verilecektir. Yaylı yaysız ve minderli puf. Koltuk, divan, şezlong v. s. gibi oturma mobilyaları hakkında genel bilgiler verilecek ve atelye resmini ilgilendiren gerekli teknoloji resimleri çizdirilecektir.

Atelye çalışmaları:

Salon takımı:

Orta masası, hafif ve ağır koltuk, divan, hafif berjer, vitrin (kolleksiyon v. s. için), yazı dolabı, ayaklı lâmba.

Çalışma odası:

Yazı masası (kapaklı ve istorlu), yazı masası koltuğu, basit kitap dolabı veya etajer, orta masası, yaylı döşemeli koltuk, şezlong, yazı makinesi masası.

Yemek odası:

Yemek masası (sürme kızaklı açılır büyür), sandalye (yaylı döşemeli), ko'çaklı sandalye, büfe, vitrin.

Oturma odası:

Divan, orta masası, düşme kapaklı yazı masası, sigara sehpası, ağır koltuk, sandalye, kolleksiyon vitrini, ayaklı lâmba.

Yatak odası:

İki kişilik karyola, komodin, elbise dolabı, tuvalet, tuvalet sandalyesi veya puf, çamaşır dolabı.

DEMİR İŞLERİ BÖLÜMÜ

MESLEK RESMİ

Sınıf: II

Haftada (4) saat

I — Geometrik cisim:

1 — Resim a'etleri ve gereçleri hakkında bilgi.

2 — Resim alet ve gereçlerinin seçilmesi, kullanılması ve bakımı.

3 — Üçgen , kara, dikdörtgen v. s. çizimi.

4 — Düzgün o'an ve olmıyan çokgenlerin çizi'mesi.

5 — Ölçeklerin tanıtılması ve şekillere uygulanması.

II — Uygulama:

6 — Resimlerin ölçülendirilmesi.

7 — Bir görünüşle ifade edilebi'en saç parça ve modellerin çizilmesi.

8 — İki görünüşle ifade edilebilen saç parça ve modellerin çizilmesi.

9 — Basit makine parçaları krokilerinin çizilmesi. (Silindrik konik v. s.)

10 — Basit parça resimlerinin (krokilerden fayda'anmak suretiyle) normal büyültme ve küçültme ölçekleriyle çizilmesi. (Parçalar öğrencinin sanat şubesine göre ve atelyesinde yapmakta olduğu işlerden resim öğretmeni tarafından seçilecektir).

11 — Resim okuma temrinleri. (Bu bölümde öğretmen tahtaya çizeceği bir resimle önceleri bi'ebile yapacağı yanlış veya noksanlığı bir öğrenciye, bütün öğrenciler önünde düzelttireck ve arkadaş'arının düzeltmesinde başkaca bir noksan kalıp kalmadığını veya bu düzeltmenin doğru olup olmadığını sınıfa soracak, kusur gören öğrenci yeni düzeltmeyi yapacak, öğretmen her yeni düzeltme için açıklama arda bulunacak ve öğretime böylece devam edilerek öğrencinin iş hayatında eline aldığı resim her şeyden önce kontrol ederek iyice okuması ve resmin doğruluğuna kanaat getirdikten sonra yapıma geçmesi hususu telkin ve temin edilecektir).

Sınıf: III.

Haftada (4) saat

I — İzdüsüm:

1 — Düzgün geometrik cisimlerin izdüşümleri.

2 — Açınımlar.

3 — Cisimlerin perspektif görünüşleri ve izdüşümleriyle karşılaştırılmaları.

II — Uygulama:

4 — Perspektif resimlere ait makine parçaları izdüşüm'erinin (kroki olarak) çizilmesi.

5 — Kesit metodu.

6 — Ölçülendirme.

7 — İşleme işaretlerinin tanıtılması.

8 — Bu sınıf seviyesine uygun makine prçalarının krokileri ve işleme işaretlerinin tatbiki.

(Makine parçaları öğrencinin sanat şubesine göre atelyesinde yapmakta olduğu işlerden resim öğretmeni tarafından seçilecektir.)

9 — Bağ'antı şekilleri hakkında genel bilgi ve çiziliş'eri. (Vidalar, civatalar, somunlar, perçinler, kamalar v. s.)

10 — Normlaştırma. (Genel bilgiler ve uygulama).

11 — Resim okuma temrinleri. (Bu sınıf seviyesine uygun makine parçaları üzerinde yapılacak ve ikinci sınıfta belirtilen şarlara uyulacaktır.

Sınıf: IV.

Haftada (4) saat

I — Arakesitler:

1 — Düzgün cisimlerin birbirleriyle arakesitleri.

2 — Cisimlerin düzlem kesitleri, yüz'erinin gerçek büyüklüğünün çizilmesi.

II — Uygulama:

3 — Bu sınıf seviyesine uygun prçaların krokileri.

4 — Yapım resimlerinin krokilerden faydalanmak suretiyle çizilmesi.

5 — Silindirik dişli çarklara ait basit teknolojik bilgi. Gerekli formüllerin gösterilmesi ve çizilmeleri.

6 — Ölçülendirme ve markacılık esasları. (Bu konuya çok önem verilecektir).

7 — Resim okuma temrinleri. (Bu sınıf seviyesine uygun makine parçaları üzerinde ve ikinci sınıfta belirtilen şartlara uyarak).

NOT:

3 ve 7 nci maddelerde gösterilmesi söylenen makine parçaları, öğrencinin sanat koluna göre ve atelyesinde yapmakta olduğu işlerden teknik resim öğretmeni tarafından seçilecektir.)

Sınıf: V.

Haftada (4) saat

I — Uygulama:

1 — Özel makine parçalarının çizilmesi. (Konik ve helisel lişli çarklara ait basit teknolojik bilgi; gerekli farmüllerin gösterilmesi ve çizilişleri).

2 — Kroki.

(Dişli çarklar ve diğer makine parçaları).

3 — Komple resimler.

(Basit bir makanizmanın toplu resimleri).

4 — Resimlerin numaralanmasına ait genel bilgiler.

5 — Toleranslar hakkında bilgi. (Bu konuya çok önem verilecektir).

6 — Resim okuma temrinleri.

(Bu sınıf seviyesine uygun makine parçaları üzerinde ve ikinici sınıfta belirtilen şartlara uyarak).

NOT:

1, 2, 3, ve 6 ncı maddelerde öğretilmesi söylenen makine parçaları, öğrencinin sanat koluna göre ve atelyesinde yapmakta olduğu işlerden resim öğretmeni tarafından seçilecektir.

AĞAÇ İŞLERİ BÖLÜMÜ

Meslek resmi

Sınıf: II.

Haftada (4) saat

1 — Resim çizim gereçleri, kullanılışı ve bakımı.

2 — Ölçekler (ağaç işlerinde kullanılan başlıca ölçekler).

3 — İzdüşüm:

a) Noktanın izdüşümü.

b) Çizgilerin izdüşümü (dikey, yatay, eğri çizgiler).

c) Yüzeylerin izdüşümü (dikey, yatay, eğri yüzeyler).

d — Hacımların izdüşümü (küpler, prizmalar, pramit ve küreler)

4 — Ağaç birleştirmeler:

a) Dişli birleştirmeler: Dıştan görünen, yarım gizli ve gizli kırlangıç kuyruğu dişli birleştirmeler.

(dişler metodlara göre çizilecektir).

b) Kırlangıç kuyruğu kızak ve kanal geçmeler: (bir ve iki taraflı) .

c) Kavaleli birleştirme: bir masa veya sandalye bacağına kayıtların kavale ile bağlanması.

5 — Çeşitli çekmeceler:

6 — Detay resimleri:

a) Çekmecesiz bir masa resmi.

b) Üstten iki çekmecesi, altta çerçeve içerisine geçirilmiş masif tablalı iki kapağı bulunan masif küçük bir dolap.

c) Çerçeve konstrüksiyonlu masif bir komodin.

7 — Paralel perspektif (45 ve 30 derece gönye ile).

Sınıf: III.

Haftada (4) saat

1 — Antre mobilyası:
a) Kolonlu elbise askılığı (ayaklı).
b) Duvara asılı elbise askılığı.
c) Portmanto.
d) Duvara asılı çerçeveli ayna.
2 — Mutfak mobilyası:
a) Bir çekmeceli, üstü linoryum kaplı küçük mutfak masası.
b) Tabure veya sandalye.
c) Küçük mutfak dolabı.
3 — Yemek odası mobilyası:
a) Kızaklı açılır kapanır masa.
b) Sert döşemeli basit sandalye ve kolçaklı sandalye.
c) Küçük büfe ve vitrin.
4 — Oturma odası mobilyası .
a) Orta masası (yuvarlak, kare veya dikdörtgen).
b) Sert döşemeli veya minderli sandalye.
c) Minderli divan.
d) Minderli basit koltuk.
e) Kitap etajeri veya dolap.
5 — Yatak odası mobilyası:
a) Bir veya iki kişilik karyola.
b) Bir veya iki kanatlı elbise dolabı (iki kanatlı dolap portatif olacaktır).
c) Küçük tuvalet, komodin.
6 — Çocuk odası mobilyası:
a) Karyola (küçükler için etrafı kafesli olacak).
b) Çalışma masası ve sandalye.
c) Yazı tahtası.
d) Oturak sandalyesi.
e) Çocuk parkı v. s.

NOT:

Öğretmen, yukarda yazılı oda takımlarından istediğinin 1: 1 detay resimlerini çizdirmekte serbettir. Yalnız her öğrencinin durumu, ödev verilirken, gözönünde tutulmalıdır.

Sınıf: IV.

Haftada (4) saat

1 — Yemek odası mobilyası:
a) Açılır büyür masa.
b) Yaylı döşemeli sandalye.
c) Yaylı döşemeli kolçaklı sandalye.
d) Büfe, vitrin.
e) Servis arabası.
2 — Okuma odası mobilyası:
a) Orta masası.
b) Sigara sehpası.
c) Yaylı döşemeli koltuk. (Hafif döşemeli).
d) Divan (döşemeli).
e) Yaylı döşemeli sandalye.
f) Ayaklı lâmba.
3 — Yatak odası mobilyası:
a) Bir veya iki kişilik karyola.
b) Komodin.
c) Elbise dolabı (iki kapaklı, portatif).
d) Çamaşır dolabı.
e) Tuvalet.
f) Puf veya sandalye.
4 — Çalışma odası mobilyası:
a) Basit yazı masası.
b) Yazı masası koltuğu.
c) Kitap dolabı.
d) Orta masası.
e) Koltuk.
f) Divan.
g) Ayaklı lâmba.
h) Telefon etajeri.

NOT:

Öğretmen, yukarda yazılı oda takımlarından istediğinin 1: 1 detay resimlerini çizdirmekte serbesttir. Yalnız, her öğrencinin durumu, ödev verilirken ölçü olarak gözönünde tutulmalı, ayrıca, resimler bittiği zaman birtakım teşkil etmesine önem verilmelidir.

Sınıf: V.

Haftada (4) saat

1 — Çalışma odası mobilyası:
a) Yazı masası.
b) Yazı masası koltuğu.
c) Orta masası.
d) Yaylı döşemeli koltuk.
e) Şezlong veya divan.
f) Daktilo masası.
g) Kitap dolabı (gömme veya serbest).
h) Ayaklı lâmba.
2 — Yemek odası mobilyası:
a) Sürme kızaklı, açılıp büyüyen masa.
b) Sandalye (yaylı döşemeli).
c) Kolçaklı sandalye. (Yaylı döşemeli).
d) Büfe.
e) Vitrin.
f) Çay arabası.
g) Servis masası.
3 — Yatak odası mobilyası.
a) İki kişilik karyola.
b) Komodin.
c) Elbise dolabı (iki, üç veya dört kanatlı).
d) Tuvalet.
e) Tuvalet sandalyesi veya puf.
f) Çamaşır dolabı.

KONUŞMA

"Genel kültür bilgisi"

Sınıf: II.

Haftada (2) saat

1 — Yurtbilgisi: (7) konferans:

1 — Yurt, millet, milliyet, millî duygu, devlet, hükûmet ve eğemenlik, eğemenliğin amacı, hükümet şekilleri.

2 — Niçin cumhuriyet en iyi hükümet şeklidir? Türkiye nasıl cumhuriyet oldu? Eski hükümet şekli ile yenisi arasındaki fark, Demokrasi.

3 — Vatandaşa karşı hükümetin görevleri, hürriyet ve hürriyetin lüzumu, hürriyetin muhtelif tecellileri, fikir hürriyeti, basın hürriyeti, söz ve ticaret hürriyeti, vicdan ve din hürriyeti, tolerans.

4 — Türkiye'de bu hürriyetler nasıl sağlanmıştır? Eskiden bu hürriyet'er var mıydı? Bu hürriyetleri en iyi temin edecek hükümet şekli niçin cumhuriyettir?

5 — Hükümete karşı vatandaşların görevleri, hürriyetin sınırı, Askerlik, vergi, seçim, seçimlere niçin katılmaya mecburuz? Mensup olluğumuz meslekte millî gaye endişesi.

6 — Dayanışma, önemi, bireylerin birbirine etkisi, müşterek söz ve önemi, cemiyetler, şirketler, eşitlik ve önemi, vazifelerde eşitlik, hakta eşitlik.

7 — Vatandaşların hakları, hak ve vazife arasındaki karşılaşma.

II — Tarih: (7) konferans:

1 — Tarihin başlangıcı, tarihten önceki ve sonraki devirler.

2 — Eski zamanlarda doğu millerleri.

3 — Eski Türkler.

4 — Yunanlılar ve Makedonyalılar.

5 — Romalılar (Etrüskler-Futuhatı ve uygarlığı)

6 — Romalılar (İmparatorluk devri, futuhat ve uygarlığı).

7 — Bizans ve İran.

8 — Genel göç ve sonuçları.

III — Coğrafya. (7) konferans:

1 — Coğrafya nedir? Dünya ve Yıldız-

lar, dünyanın şekli ve hacmi, Dünyanın hareketleri, mevsimler, bölgeler, cihetler, Kara ve Denizler, Enlem ve boylam daireleri, saat farkları.

2 — Harita ve haritaların türleri, harita okumak, ölçü, ölçek.

3 — Toprak ve ârızaları, denizler, hava ve rüzgârlar.

4 — Yağmurlar ve sonuçları, iklim, bitki ve hayvanlar.

5 — İnsanlar: Nufus, dünya üzerindeki yayılışı, din ve dil, ırklar ve milletler.

6 — Kutuplar hakkında bilgi, kutup seyahatları, büyük seyahlar ve hayatları. Diğer seyyahlar.

7 — Kıtalar hakkında toplu bilgi. Özellikleri.

IV — Fizik bilgisi: (8) konferans:

1 — Ölçü birimleri.

2 — Madde ve katı cisimlerin özellikleri.

3 — Sıvıları ve özellikleri.

4 — Gazlar ve özellikleri.

5 — Kuvvet, iş ve güç anlamı.

6 — Isı hakkında bilgi.

7 — Elektrik hakkında bilgi.

8 — Elektrik hakkında bilgi.

Sınıf: III.

Haftada (2) saat

1 — Yurtbilgisi: (6) konferans:

1 — Türkiye, Anayasa, Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanı, Devletin genel kuvvetleri, kanun nasıl yapılır. Bütçe.

2 — Kanunun uygulanması. Bakanlar kurulu, Bakanlıklar ve görevleri.

3 — Mahkemeler, mahkeme örgütleri, suç nedir? Cezanın amacı, suçlu nasıl takip edilir.

4 — Ceza dâvaları, asliye mahkemeleri örgütleri, cinayet mahkemeleri, mahkemelerde dâva nasıl takip olunur?

5 — İdare örgütleri: köy, bucak, ilce, iller, asayişi temin sureti.

6 — Millî Eğitim örğütü: Öğrenim dereceleri, mecburi öğrenim ve önemi, orta ve yüksek öğrenim, meslek öğrenimi, Bayındırlık işleri, yollar ve önemi.

II — Tarih: (8) konferans:

1 — Arap tarihi: islâmdan önce araplar, müslümanlığın doğuşu, Muhammet ve dört halife devri.

2 — Emeviler.

3 — Abbasiler. Emeviye Devleti.

4 — Türkler ve İslâmlık.

5 — Oğuz Türkleri.

6 — Selçuklular.

7 — Orta zamanda batı.

8 — Haçlı seferleri ve sonuçları.

III — Coğrafya: (9) konferans:

1 — Türkiye; mevkii, sınırları, yüzölçümü, ârızaları ve kıyıları.

2 — Türkiyenin denizleri, iklimi ve suları.

3 — Türkiyenin bitki ve hayvan durumu.

4 — Tyrkiye'de ilare bölümleri ve tabiî taksimatı.

5 — Türkiye'nin ekonomik durumu.

6 — Türkiye'de büyük şehirler ve ekonomik durumu.

7 — Türkiye'de taşıt araçları ve ticaret.

8 — Türkiye hakkında genel bir konuşma (müstakbel çalışmalar).

9 — Türkiye dışındaki Türkler.

IV — Sağlık bilgisi: (6) konferans:

1 — Vücut beslenme ve gelişmesinde görevli olan vücut organlarının toplu çalışması, özümleme ve yardımlama hakkında gene bilgiler.

2 — Sağlık etkileri olan fizik olaylar hakkında genel bilgi (hava, su, ışık, iklim ve mikroplar).

3 — Sağlığı koruyan faktörler hakkında genel bilgiler (mesken, elbise ve besinler).

4 — Topluluk hastalıkları hakkında genel, bilgiler, korunma yolları (Akciğer veremi, venüs hastalıkları).

5 — Vücut sağlığı bakımından temizlik, tiryakilik ve sarholuk hakkında genel bilgiler.

6 — Çalışan insanlara düşen sosyal ve sıhhi görevler hakkında genel bilgiler.

Sınıf: IV.

Haftada (2) saat

1 — Yurtbilgisi: (6) konferans:

1 — Ticaret, şirketler, türleri, nasıl teşekkül elerler? Bunlara dair kanun.

2 — Aile hukuku, ailenin sosyal rolü.

3 — İnsanlık içinde Türkiye, Türk milletinin insanlıkta mevkii, eski kapitilâsyonlar, bunlardan nasıl kurtulduk.

4 — İstiklâl savaşı.

5 — İstiklâl savaşı.

6 — Atatürk ve hayatı.

II — Tarih: (10) konferans:

1 — Anadolu'da Türkler, Selçuklular devletinin kuruluşundan önce siyasal ve sosyal durum. Bizans hakkında kısa bilgi.

2 — Anadolu Selçuk Devletinin kuruluşu ve gelişmesi. Orta Asyaya kısa bir bakış.

3 — Cengiz, Atilâ.

4 — Türk beylikleri, Balkanlar, Osmanlı Devletinin kuruluşu, Anadolu'da Türk medeniyetleri.

5 — Timur'dan önce Orta Asya. Timur İmparatorluğu, istilâlar, Yıldırım.

6 — Osmanlı Devletinin yeniden kuruluşu. Karaman Beyliği, Haçlı seferleri. Balkanlara yayılma.

7 — İstanbul'un zaptı. Fatih.

8 — Bu sırada yokınşark ve Avrupa, Osmanlı Devletinin Büyümesi.

9 — Mısır ve Çaldıran seferleri, Deniz harbleri.

10 — Bu devirlerde: Osmanlı uygarlığı, bilim-Şiir-Sanat-Askerlik.

III — Coğrafya: (6) konferans:

1 — Rusya.

2 — İran.

3 — Irak-Suriye ve Lübnan.

4 — Bulgaristan.

5 — Yunanistan.

6 — Romanya.

hakkında bilgi.

IV — Kimya bilgisi: (10) konferans:

1 — Fiziksel ve kimyasal olaylar, sâf ve karışık cisimler, element, atom ve molekül, bileşik cisim.

2 — Kimya sembolleri ve kimya formülleri, sentez ve analiz, kimya denklemleri.

3 — Hava ve oksijen hakkında genel bilgi. Oksitleşme ve yanma.

4 — Su ve İdrojen hakkında genel bilgi.

5 — Oksitler, bazlar, asitler ve tuzlar hakkında genel bilgi. Endüxstride kullanılan esaslı baz ve asitler.

6 — Endüstride kullanılan madensiler hakkında bilgi.

7 — Endüstride faydalanılan madenler, önemli alaşımlar ve maden tuzları hakkında bilgi.

8 — Karbon, katı ve sıvı yakacaklar, havagazı ve asetilen hakkında bilgi.

9 — Petrol, benzin, maden yağları ve parafin hakkında bilgi.

10 — Alkol, şeker, nişasta ve hayvansal, bitkisel yağlar hakknda bilgi.

Sınıf: V.

Haftada (2) saat

1 — İsikolojik ve sosyolojik bilğiler: (6) konferans:

1 — İnsan ve hayvan cemiyetleri.

2 — Aile, mülkiyet.

3 — Ahlâk,

4 — Bilim.

5 — Sanat ve teknik.

6 — Ekonomi.

II — Tarih: (10) konferans:

1 — 16 ncı yüzyılda Avrupa'ya ve yakın doğu'ya genel bakış.

2 — 17 nci yüzyılda Osmanlı Devleti.

3 — 17 nci yüzyılda Avrupa.

4 — Osmanlı Devletinin gerilemesi ve yenileşme hareketleri.

5 — Osmanlı-Türk uygarlığı.
6 — 18 inci yüzyılda Avrupa (Milliyet fikirleri).
7 — 19 uncu yüzyılda Osmanlı Devleti.
8 — 19 uncu yüzyılda Avrupa.
9 — Meşrutiyet devri.
10 — Yeni Türkiye'nin kuruluşu.

III — Coğraya: (8) konferans: "Büyük Devletler".

1 — Birleşik Devletler.
2 — Birleşik Devletler.
3 — İngiltere.
4 — İngiltere.
5 — Almanya.
6 — Fransa.
7 — İtalya.
8 — Çin ve Japonya.
hakkında bilgi.

IV — Sağlık bilgisi: (6) konferans:

1 — Meslekî ve sınai çevrenin diğer hayat çevrelerine göre olan fark ve özellikleri; Çıraklık, ustalık devreleri. Teknik ve Sağlık emniyet bakımından genel bilgiler.

2 — Atelye temizliği ve sağlığı hakkında genel bilgiler.

3 — Yurtta işçi sağlığı ile ilgili kanun ve tüzükler hakkında genel bilgiler. Bu kanunlar bakımından atelye şeflerine düşen idari ve sıhhi görevler.

4 — Meslek hastalıkları hakkında bilgiler.

5 — İş ve çalışma kazalarında işçilere ve atelye şeflerine düşen ilk sıhhi yardım hizmetleri.

6 — Topluluk hastalıkları hakkında genel bilgiler ve korunma yolları. (Üçüncü sınıftakine nazaran daha etraflıca).

GENELGELER:

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ 3/X/1947
Sayı: 82/14253 ÖZET:
2015 "Damla" adlı dergi.

Edirne Lisesi Türkçe Öğretmeni Uluğ Turanlıoğlu tarafından ayda bir yayımlanan "Damla" adlı dergi lise basamağına ulaşmış öğrenciler için faydalı görülmüştür.

Yayımlıyanın yukarda belirtilen adresinden yıllığı "500" kuruş üzerinden temin edilebilecek olan bu derginin ilgililere tavsiyesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.
K. S. *B. Kadırgan*

TÂYİNLER:

Ankara Atatürk Lisesi Matematik Öğretmeni Mehmet Gökyay Ankara 3 üncü Orta Okul Müdür ve Matematik Öğretmenliğine, Kilis Orta Okulu Tarih-Coğrafya Oğretmeni Mehmet Tulgal Unye Orta Okul Müdür ve Tarih-Coğrafya Oğretmenliğine, İzmir Bornova Orta Okul Müdür ve Türkçe Öğretmeni Fazıl Yenisoy Bandırma Orta Okul Müdür ve Türkçe Öğretmenliğine, Kozan Orta Okul Müdürü ve Türkçe Öğretmeni Şahin Menekşeoğlu Dörtyol Orta Okulu Müdür ve Türkçe Öğretmenliğine, Dörtyol Orta Okulu Müdür ve Türkçe Öğretmeni Abdurrahman Orhun Kilis Orta Okulu Müdür ve Türkçe Öğretmenliğine, Pasinler Orta Okulu Müdürü ve Tarih-Coğrafya Öğretmeni Rıfkı Baydur Yalvaç Orta Okulu Müdür ve Tarih-Coğrafya Öğretmenliğine, Yalvaç Orta Okulu Müdür ve Tarih-Coğrafya Öğretmeni Nurettin Tuna Gerede Orta Okulu Müdür ve Tarih-Coğrafya Öğretmenliğine, Kilis Orta Okulu Müdürü ve Türkçe Öğretmeni Halil Okan Düzce Orta Okulu Müdür ve Türkçe Öğretmenliğine, Antalya Lisesi Müdürü ve Fizik Öğretmeni Salih Çetiner Sıvas Lisesi Müdür ve Fizik Öğretmenliğine, Çorum Orta Okulu Müdürü ve Matematik Öğretmeni Ziya Büyükataman Konya-Ereğlisi Orta Okulu Müdür ve Matematik Öğretmenliğine, Kayseri Lisesi Tarih Öğretmeni Yavuz Konnolu Çorum Orta Okulu Müdür ve Tarih Öğretmenliğine, Trabzon Erkek Orta Okulu Müdür yardımcısı ve Türkçe Öğretmeni Nurettin Bekiroğlu Akçaabat Orta Okulu Müdür ve Türkçe Öğretmenliğine, Ünye Orta Okulu Müdürü ve Tarih-Coğrafya Öğretmeni İsmail Öztürk Milâs Orta Okulu Müdür ve Tarih-Coğrafya Öğretmenliğine, Bursa Kız Öğretmen Okulu Ruhbilim Öğretmeni Şevki Oktay Sıvas Öğretmen Okulu Müdür ve Ruhbilim Öğretmenliğine, İstanbul Pertevniyal Lisesi Müdürü ve Edebiyat Öğretmeni Nahit Cemal Toker İstanbul Beyoğlu Kız Lisesi Müdür ve Edebiyat Öğretmenliğine, Gerede Orta Okulu Müdürü ve Türkçe Öğretmeni Sadri Us Lüleburgaz Orta Okulu Müdür ve Türkçe Öğretmenliğine, Yozgat Lisesi Müdürü ve Coğrafya Öğretmeni Ali Rifat Ergeçe Kayseri Lisesi Müdür ve Coğrafya Öğretmenliğine, Manisa Lisesi Müdürü ve Tarih Öğretmeni Kemal Özerdim İzmir İnönü Lisesi Müdür ve Tarih Öğretmenliğine, Sıvas Lisesi Müdürü ve Fizik Öğretmeni Cemil Bayar Manisa Lisesi Müdür ve Fizik Öğretmenliğine, Söke Orta Okulu Müdürü ve Tabiiye Öğretmeni Doğan Toker Elmalı Orta Okulu Müdür ve Tabiiye Öğretmenliğine, Ankara 3 üncü Orta Okul Müdürü ve Tarih-Coğrafya Öğretmeni Himmet Akın İzmit Lisesi Müdür ve Tarih Öğretmenliğine, Kayseri Lisesi Müdürü ve Edebiyat Öğretmeni Reşat Oğuz Antalya Lisesi Müdür ve Edebiyat Öğretmenliğine, Milâs Orta Okulu Müdürü ve Fransızca Öğretmeni Seyfi Yalvaçer Niğde Orta Okulu Müdür ve Fransızca Öğretmenliğine, Gelibolu Orta Okulu Müdürü ve Tarih-Coğrafya Öğretmeni Veli Erten Ayvalık Orta Okulu Müdür ve Tarih-Coğrafya Öğretmenliğine, Ayvalık Orta Okulu Müdürü ve Tabiiye Öğretmeni Süleyman Özsoy Gelibolu Orta Okulu Müdür ve Tabiiye Öğretmenliğine, Sıvas Millî Eğitim Müdürü Refik Durlu Bursa Kız Öğretmen Okulu Müdür ve Türkçe Öğretmenliğine, Bursa Kız Öğretmen Okulu Orta Kısım Müdürü ve Tabiiye Öğretmeni Talât Ersoy İzmir Bornova Orta Okulu Müdür ve Tabiiye Öğretmenliğine, Elmalı Orta Okulu Müdürü ve Tabiiye Öğretmeni Tahir Tezcan Söke Orta Okulu Müdür ve Tabiiye Öğretmenliğine, Adana Öğretmen Okulu Müdürü ve Fransızca Öğretmeni Naci Eeer İstanbul Pertevniyal Lisesi Müdür ve Fransızca Öğretmenliğine, Bolu Orta Okulu Tabiiye Öğretmeni Salih İnceler Arapkir Orta Okulu Müdür ve Tabiiye Öğretmenliğine, Bafra Orta Okulu Tarih-Coğrafya Öğretmeni Mustafa Alev Pasinler Orta Okulu Müdür ve Tarih-Coğrafya Öğretmenliğine, İzmir İnönü Lisesi Felsefe Öğretmeni E. Hulûsi Demir İzmir Atatürk Lisesi Felsefe Öğretmeni ve Müdürlüğüne, Nazilli Orta Okulu Beden-Eğitimi Öğretmeni Kemal Ağaoğlu Siverek Orta Okulu Beden-Eğitimi Öğretmeni ve Müdürlüğüne, Diyarbakır Lisesi Öğretmeni ve başmuavini Mahmut Egun Pazarören Köy Enstitüsü Öğretmeni ve Müdürlüğüne, Kayseri Lisesi Edebiyat Öğretmeni İzzet Deliçay Eskişehir Lisesi Edebiyat Öğretmeni ve Müdürlüğüne, Eskişehir Lisesi Öğretmeni ve Müdürü Zekâi Yörüker Gönen Köy Enstitüsü Öğretmen ve Müdürlüğüne, Samsun Kız Enstitüsü Evidaresi P. Öğretmeni ve Müdürü Zekâvet Kefeli Trabzon Kız Enstitüsü Evidaresi P. Öğretmeni ve Müdürlüğüne, Trabzon Kız Enstitüsü Ç. Bakımı, Biçki-Dikiş Öğretmeni ve Müdürü Nadire Yentür Samsun Kız Enstitüsü Çocuk Bakımı, Biçki-Dikiş Öğretmeni ve Müdürlüğüne, Erzurum Erkek Sanat Enstitüsü Demir İşleri Atelyesi Öğretmeni ve Müdürü Kadri Özsoy Rize Er. Orta Okulu Demir İşleri Atelyesi Öğretmeni ve Müdürlüğüne, Niğde Er. Sanat Enstitüsü Tesviye Atelyesi Öğretmeni ve Şefi İsmail Avcı Muğla Er. Orta Sanat Okulu Tesviye Atelyesi Öğretmeni ve Müdürlüğüne, Rize Er. Orta Sanat Okulu Tesviye Atelyesi Öğretmeni ve Müdürü Hüseyin Tezan Giresun Er. Orta Sanat Okulu Tesviye Atelyesi Öğretmeni ve Müdürlüğüne, Giresun Er. Orta Sanat Okulu Tesviye Atelyesi Öğretmeni ve Müdürü Sıtkı Aktakke Erzurum Er. Sanat Enstitüsü Tesviye Atelyesi Öğretmeni ve Müdürlüğüne naklen veya terfian tâyin edilmişlerdir.

KÖY ENSTİTÜLERİNE MAHSUS YARDIMCI MESLEK KİTAPLARI

1 — Çocukluk ve gençlik psikolojisi	:	Feriha Baymur
2 — Ruhbilim	:	Hayri Çakaloz
3 — Çocuk ruhu	:	İ. A. Gövsa
4 — Sosyoloji	:	H. Akverdi
5 — Pedagoji	:	S. Celâl
6 — Yeni umumi pedagoji	:	H. A. Aytuna
7 — İş pedagojisi	:	H. F. Kanad
8 — Öğretimde yeniye doğru	:	R. Durlu
9 — Toplu tedris hareketleri	:	K. Kaya
10 — Birinci sınıfta çocuğa göre mektep	:	R. İnan
11 — Yarının mektebine doğru	:	Angelo - parti (K.-Nami)
12 — Eski mektep yerine yeni mektep	:	Dewey (M. Zekeriya)
13 — Yarının mektepleri	:	Dewey (S. Celâl)
14 — İş terbiyesi	:	Booker Washington (H. R. Öymen)
15 — İçtimai mektep	:	İ. H. Baltacıoğlu
16 — İyi bilinmiyen çocukluk	:	Réne Allenby
17 — Toplu tedris ve kompleks sistem	:	H. A. Aytuna
18 — Psikoloji ve terbiye bahisleri	:	E. Siyavuşgil
19 — Yaşanmış pedagoji	:	Scharrelmann (H. R. Öymen)
20 — Okullarda grupla çalışma	:	Bakanlık yayını
21 — Müfredat programı ve proje'eri köy ve şehir okulları için	:	
22 — Normal çocuklarda anormallikler	:	H. A. Aytuna
23 — Talim ve tedriste kendi kendine faaliyet prensibi	:	H. A. Aytuna
24 — Okulda kendi kendine idare	:	K. Nami
25 — Milliyet ideali ve topyekûn millî terbiye	:	H. F. Kanad
26 — İlk öğretim kavramı	:	İ. H. Tonguç
27 — Resim-iş sanat terbiyesi	:	İ. H. Tonguç
28 — Köyde Eğitim	:	İ. H. Tonguç
29 — Eğitim yoliyle canlandırılacak köy	:	İ. H. Tonguç
30 — Yeni mektep nedir	:	A. Hikmet
31 — Tedris tekniği	:	S. Celâl
32 — Winnetka sistemi	:	H. A. Aytuna
33 — Dalton-plâton plân	:	H. A. Aytuna
34 — Proje usulü	:	H. A. Aytuna
35 — Öğretmenin temel kitabı	:	R. Arıkan
36 — Hayat bilgisi dersleri	:	F. Baymur
37 — Türkçe öğretimi I-II	:	F. Baymur
38 — Coğrafya öğretimi	:	F. Baymur
39 — Tarih öğretimi	:	F. Baymur
40 — İlk okuma ve yazma öğretimi	:	F. Baymur
41 — İlkokullarda coğrafya öğretimi	:	K. Kaya
42 — Okulda disiplin	:	H. A. Aytuna
43 — Çocuğa göre hayat için hesap	:	R. İnan
44 — Yeni mektebin ders vasıtalarından kum, gazete	:	M. Uyanık
45 — Tatbik edilmiş I. sınıf öğretimi	:	Adviye Öktem
46 — Çocuğa göre tarih tedrisatı	:	K. Kaya
47 — Serbest tahrir	:	R. İnan
48 — Resim dersleri II cilt	:	K. Kaya
49 — Mukavva işleri	:	H. Örs
50 — Yazı haftası	:	M. Göneri
51 — Yazı dersleri	:	F. Selen Şükrü
52 — Emil	:	F. Selen Şükrü
53 — Ruso	:	F. Selen Şükrü
54 — Yengeç kitabı	:	F. Selen Şükrü

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

ANKARA — MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

CİLT: 10 3 KASIM 1947 SAYI: 458

YÖNETMELİKLER:

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 309
Karar tarihi: 16/VIII/1947

Özet:
Erkek orta sanat ve orta yapı okullariyle erkek sanat ve yapı enstitüleri yönetmeliği h.

Erkek orta sanat ve orta yapı okulları ile erkek sanat ve yapı enstitülerinin Üçüncü Millî Eğitim Şûrasınca incelenmiş olan yönetmeliğinin bağlı örneğe göre kabulü hususunun Yüksek Bakanlık Makamının onamlarına sunulması kararlaştı.

K. Y.

Uygundur
16/VII/1947
Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemsettin Sirer

ERKEK ORTA SANAT, ORTA YAPI OKULLARİYLE ERKEK SANAT VE YAPI ENSTİTÜLERİ YÖNETMELİĞİ

GENEL MADDELER

Madde 1 — Endüstri ve Bayındırlık alanları için seçkin ve bilgili işçiler yetiştirmek amaciyle:

a) Erkek Orta Sanat Okulları,
b) Erkek Sanat Enstitüleri,
c) Orta Yapı Okulları,
d) Yapı Enstitüleri,

kurulmuştur.

Madde 2 — Erkek orta sanat okullariyle orta yapı okulları; öğrencilerine, bir yandan ilk öğrenimin üstünde genel ve meslekî bilgi veren ve kısa zamanda bir sanat öğreten, bir yandan da mesleğinde daha çok ilerlemek istiyenlerini sanat ve yapı enstitüleri öğrenimine hazırlıyan okullardır.

Madde 3 — Erkek sanat ve yapı enstitüleri, erkek orta sanat ve orta yapı okulları mezunlarının genel ve meslek bilgilerini genişletmek ve öğrendikleri sanattaki maharetlerini ilerletmek; orta okul mezunlarından istiyenlere sanat öğrenimi vermek ve öğrencilerini daha üstün dereceli teknik öğrenime hazırlamak amaciyle kurulmuş olan okullardır.

Madde 4 — Erkek orta sanat ve orta yapı okullariyle erkek sanat ve yapı enstitüleri, öğrencilerinin;

a) Türkiye Cumhuriyetinin, millî ahlâkı benimsemiş, işine gücüne bağlı, çalışkan ve yararlı bir yurttaşı olarak yetişmesini,

b) Ders programları ile belirtilen teorik ve pratik bilgileri öğrenmelerini, bir sanatta ehliyet ve başarı ile çalışabilecek veya daha üstün derecede teknik öğrenimi takibedebilecek seviyeye erişmelerini,

c) Disiplinli bir iş eğitimi içinde, teknik ve yapımın gerektirdiği titizlik ve iyi alışkanlıklar kazanmalarını,

d) Ruhça ve bedence sağlam yetiştirilmelerini amaç sayar.

Madde 5 — Sanat kurumları, bu amaçlara erişebilmeleri için, öğretim ve eğitim metotlarından, okul içinde kurulan ve sürekli olarak yürütülen iş, çalışma, temizlik örneklerinden, yine okul içinde yaratılan ve daima yaşatılan doğruluk havasından faydalanırlar.

Madde 6 — Sanat ve yapı okulları ile enstitülerinde okutulacak derslerle öğretilecek sanatların çeşit ve konuları, ders programları; haftalık ders saatleriyle atelyede çalışma süreleri de bu programlara ekli ders dağıtma çizelgeleri ile belirtilir.

Teorik ve pratik öğretimin bu program ve çizelgelere göre yürütülmesi gereklidir.

Madde 7 — Erkek orta sanat okullariyle orta yapı okullarına en az, beş yıllık ilk okulları bitirmiş bulunan öğrenciler alınır. Öğrenim süreleri üçer yıldır.

Üç yıllık öğrenimi başarı ile bitirenlerden istiyenler enstitü sınıflarında öğrenimlerine devam ederler, istiyenler de çalışma alanlarına atılırlar.

Madde 8 — Erkek sanat enstitülerine; erkek orta sanat okulunu, yapı enstitülerine de orta yapı okulunu bitirenler; enstitülerin özel bölümlerine ise orta okul mezunları alınır.

Erkek sanat enstitüleriyle yapı enstitülerinin öğrenim süresi, erkek orta sanat okulu veya orta yapı okulu üstünde, iki yıldır.

Madde 9 — Erkek orta sanat okullarının birinci sınıfında bulunan öğrenciler, birer kanaat dönemi süresince tesviye, demir ve marangoz atelyelerinde çalıştırılırlar.

Madde 10 — Erkek orta sanat okullarının ikinci sınıfına geçen öğrenciler, öğretim yılının ilk haftasında sanat dallarına ayrılırlar. Bu ayrılışta, öğrencilerin istekleri gözönünde bulundurulur ve her öğrencinin istediği sanata ayrılmasına çalışılır. Ancak, öğrenci istekleri atelye, makine ve avadanlık durumlarına göre tesbit edilen kadroyu aşarsa sanat dalına ayrılma keyfiyeti; okul müdürünün başkanlığı altında, atelye şef ve öğretmenleriyle okul hekiminden kurulacak komisyonda, her öğrencinin sanat yeteneği ve başarı derecesi ile sağlık durumu dikkatte bulundurulmak suretiyle kararlaştırılır ve bu husus bir tutanakla da belirtilir.

Madde 11 — Yapı okullarındaki öğrencilerin sanat dallarına ayrılması işi, birinci yılın ilk haftasında, 10 uncu madde hükümlerine göre yapılır.

Madde 12 — Sanat dalı belirtildikten sonra, öğrencinin, bir başka sanat dalına geçmesi hususundaki dileği dikkate alınmaz.

Madde 13 — Erkek orta sanat okulu ile orta yapı okulunu bitirerek erkek sanat ve yapı enstitülerine giren öğrenci, mezun olduğu okuldaki sanat dalını takibe mecburdur. Ancak, erkek orta sanat ve orta yapı okulunda bulunmayıp ta erkek sanat ve yapı enstitüsünde bulunan bir sanat dalına geçmek istiyen öğrencinin isteği, 10 uncu maddede sözü geçen komisyonca incelenerek karara bağlanır.

MÜDÜRÜN GÖREVİ VE YETKİSİ

Madde 14 — Okulu, müdür yönetir. Müdürden, arkadaşlarına ve öğrencilerine her bakımdan örnek olacak şekilde hareket etmesi okulun elemanlariyle sıkı bir iş birliği yapması istenir.